

คู่มือประกอบการศึกษา

หมวดวิชาที่ ๑
ความมั่นคงแห่งชาติ

หลักสูตรนายทหารอาวุโส

กองวิชาความมั่นคงและวิชาพิเศษ
ฝ่ายวิชาการ กรมยุทธศึกษาทหารเรือ
พ.ศ.๒๕๕๔

บันทึกการเปลี่ยนแปลง/แก้ไข

ลำดับที่	รายการแก้ไข	ว.ด.ป.ที่แก้ไข	หน่วย/ผู้แก้ไข	หมายเหตุ

* **หมายเหตุ** เอกสารฉบับนี้ที่ได้รับการปรับปรุงล่าสุด สามารถจะหาอ่านและโหลดได้จากอินเทอร์เน็ตของฝ่ายวิชาการ ยศ.ทร. ภายใต้เมนูกองวิชาความมั่นคงและวิชาชีพพิเศษ หรือภายใต้เมนู Downloads ของฝ่ายวิชาการ

คำนำ

คู่มือประกอบการศึกษาฉบับนี้ จัดทำขึ้นตามประมวลการศึกษาของหลักสูตรนายทหารอาวุโส ที่ ทร. ได้อนุมัติ เพื่อเป็นแนวทางให้กับนายทหารนักเรียน หลักสูตรนายทหารอาวุโส และผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการเตรียมตัวเพื่อการศึกษาในหมวดวิชาความมั่นคงแห่งชาติ โดยมีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับ ความสำคัญ ความมุ่งหมาย ขอบเขตการศึกษา สาระสังเขปการศึกษา และเอกสารอ่านประกอบเพิ่มเติมในแต่ละหัวข้อวิชา รวมทั้งแนวความคิด การปฏิบัติของนายทหารนักเรียน คำแนะนำ และประเด็นคำถามสำคัญที่นายทหารนักเรียน ควรศึกษาทำความเข้าใจก่อนเข้ารับการศึกษาและหลังจากได้รับการศึกษาในแต่ละหัวข้อวิชา เพื่อสามารถประเมินความสำเร็จการศึกษาได้ด้วยตนเอง อีกทั้งยังเป็นแนวทางในการศึกษา อภิปราย หรือการสัมมนาอีกด้วย นายทหารนักเรียนควรใช้คู่มือฯ ฉบับนี้ เป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ก่อนการศึกษาในห้องเรียน การอภิปรายเป็นคณะ และการแบ่งกลุ่มอภิปราย

กองวิชาความมั่นคงและวิชาพิเศษ ฝ่ายวิชาการ หวังว่าคู่มือประกอบการศึกษาฉบับนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับนายทหารนักเรียน หลักสูตรนายทหารอาวุโส หากพบข้อบกพร่องหรือมีข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมประการใด กรุณาติดต่อหรือแจ้งโดยตรงที่กองวิชาความมั่นคงและวิชาพิเศษ ฝ่ายวิชาการ เพื่อรวบรวมและปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นต่อไป

กองวิชาความมั่นคงและวิชาพิเศษ
ฝ่ายวิชาการ กรมยุทธศึกษาทหารเรือ
สิงหาคม พ.ศ.๒๕๕๔

สารบัญ

คำนำ.....	ก
หมวดวิชาที่ ๑ หมวดวิชาความมั่นคงแห่งชาติ.....	๑
ตอนที่ ๑ หลักยุทธศาสตร์.....	๗
ชุดวิชา หลักยุทธศาสตร์.....	๘
หัวข้อวิชา โครงสร้างและการประเมินยุทธศาสตร์.....	๙
หัวข้อวิชา สถานการณ์ของโลกในปัจจุบัน.....	๑๑
หัวข้อวิชา กำลังอำนาจแห่งชาติ.....	๑๓
หัวข้อวิชา กำลังอำนาจแห่งชาติทางทะเล.....	๑๕
หัวข้อวิชา อภิปรายหลักยุทธศาสตร์.....	๑๗
ชุดวิชา โครงสร้างและแนวคิดทางยุทธศาสตร์.....	๑๘
หัวข้อวิชา นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ.....	๑๙
หัวข้อวิชา พื้นฐานยุทธศาสตร์ทหาร.....	๒๑
หัวข้อวิชา ยุทธศาสตร์ทะเล.....	๒๓
หัวข้อวิชา ยุทธศาสตร์ทางเรือ.....	๒๕
หัวข้อวิชา อภิปรายเป็นคณะยุทธศาสตร์ทางเรือ.....	๒๗
ตอนที่ ๒ ยุทธศาสตร์เศรษฐกิจ.....	๒๙
ชุดวิชา หลักเศรษฐศาสตร์การพัฒนา.....	๓๐
หัวข้อวิชา การพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม.....	๓๑
หัวข้อวิชา เศรษฐกิจกับการทหาร.....	๓๓
ตอนที่ ๓ ยุทธศาสตร์การเมือง.....	๓๕
ชุดวิชา กิจการระหว่างประเทศและในประเทศ.....	๓๖
หัวข้อวิชา ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและองค์การระหว่างประเทศ.....	๓๗
หัวข้อวิชา การขัดแย้งและระงับข้อขัดแย้งระหว่างรัฐ.....	๓๙
หัวข้อวิชา ประเทศในภูมิภาคเอเชีย/เอเชียตะวันออกเฉียงใต้.....	๔๑
หัวข้อวิชา เสถียรภาพการเมืองไทยและปัญหาความมั่นคงแห่งชาติ.....	๔๓

หมวดวิชาที่ ๑ หมวดวิชาความมั่นคงแห่งชาติ (National Security)

๑. ความสำคัญ

ความปรารถนาของทุกประเทศทั่วโลกล้วนแล้วแต่มีความประสงค์ให้ประเทศของตนมีความมั่นคงและปลอดภัยมากที่สุดเท่าที่จะกระทำได้ อันด้วยเหตุมาจากความปลอดภัยเป็นความต้องการขั้นพื้นฐานต่อเนื่องจากความต้องการทางกายภาพของมนุษย์ทุกคน ซึ่งนายทหารนักเรียน หลักสูตรนายทหารอาวุโส เมื่อจบการศึกษาไปแล้ว จะได้รับการบรรจุให้ปฏิบัติงานในระดับหัวหน้าแผนกหรือเป็นผู้บริหารระดับต้นในหน่วยงานต่างๆ ของกองทัพเรือ การพัฒนาความรู้ความเข้าใจเรื่องของความมั่นคงแห่งชาตินี้ จะทำให้ผู้เรียนสามารถที่จะเข้าใจถึงความสำคัญและความจำเป็นพื้นฐานของปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง อันจะเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงานของนายทหารนักเรียนในอนาคต โดยการศึกษาในหมวดวิชาความมั่นคงแห่งชาติ จะทำให้นายทหารนักเรียนได้เข้าใจถึงแนวความคิดเกี่ยวกับความมั่นคง และกำลังอำนาจของชาติสาขาต่างๆ ที่เป็นองค์ประกอบพื้นฐานของความมั่นคงแห่งชาติ นอกจากนี้ นายทหารนักเรียนยังจะได้เข้าใจถึงหลักการยุทธศาสตร์ที่เป็นแนวทางในการนำเอากำลังอำนาจของชาติสาขาต่างๆ ไปเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติ

๒. ความมุ่งหมาย

การศึกษาในหมวดวิชานี้มีความมุ่งหมายให้นายทหารนักเรียนทราบและเข้าใจในการรักษาความมั่นคงแห่งชาติ การรักษาลผลประโยชน์ของชาติ การกำหนดยุทธศาสตร์ในระดับต่างๆ ตลอดจนปัจจัยอื่นๆ ที่สนับสนุนและส่งเสริมความมั่นคงแห่งชาติเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของชาติตามนโยบายที่ได้กำหนดไว้

๓. คำแนะนำ

คู่มือการศึกษาหมวดวิชาความมั่นคงแห่งชาติ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางสำหรับนายทหารนักเรียน หลักสูตรนายทหารอาวุโส ในการศึกษาหมวดวิชาความมั่นคงแห่งชาติ ซึ่งเนื้อหาหลักของหมวดวิชานี้เกี่ยวข้องกับหลักยุทธศาสตร์ ยุทธศาสตร์เศรษฐกิจ และยุทธศาสตร์การเมือง โดยหมวดวิชาความมั่นคงแห่งชาติ ประกอบด้วย ๓ ตอนวิชา (ตามรายละเอียดการศึกษา หมวดวิชาความมั่นคงแห่งชาติ) คือ

- ตอนที่ ๑ หลักยุทธศาสตร์
- ตอนที่ ๒ ยุทธศาสตร์เศรษฐกิจ
- ตอนที่ ๓ ยุทธศาสตร์การเมือง

การศึกษาในหลักสูตรนายทหารอาวุโสมีลักษณะเป็นการศึกษาในแบบ **Active Learning** ซึ่งมุ่งให้ผู้เรียนรู้จักการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ผู้เรียนจึงมีบทบาทอย่างมากต่อความสำเร็จของการศึกษา การเข้าฟังบรรยายนั้นเป็นเพียงส่วนหนึ่งของการศึกษาและไม่ใช้ส่วนที่สำคัญที่สุด หากแต่ส่วนสำคัญที่สุดคือการที่นายทหารนักเรียนต้องค้นคว้าทั้งจากเอกสารอ่านประกอบ และข้อมูลจากแหล่งอื่น รวมทั้งจากภูมิหลังของนายทหารนักเรียน นำมาประมวลกับหลักวิชาที่รับจากผู้บรรยาย เพื่อพัฒนาแนวความคิดของนายทหารนักเรียนเอง แนวความคิดที่พัฒนาขึ้นเองนี้ นายทหารนักเรียนจะได้จากการแลกเปลี่ยนกับผู้บรรยาย อาจารย์ประจำกลุ่มสัมมนา (**Directing Staff :DS**) และระหว่างนายทหารนักเรียนด้วยกันในห้องเรียน และ

ห้องสัมมนา ด้วยเหตุผลดังกล่าว การเข้าฟังบรรยายเพียงอย่างเดียวจึงไม่เพียงพอต่อความสำเร็จของการศึกษาตามหลักสูตรนี้ แต่จำเป็นอย่างยิ่ง ที่นายทหารนักเรียนจะต้องอ่านเอกสารอ่านประกอบที่กำหนดให้ ค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติม ตลอดจนร่วมมือในการอภิปรายในห้องเรียน การอภิปรายเป็นคณะ และการสัมมนา

๔. วิธีดำเนินการศึกษา

วิธีดำเนินการศึกษา ประกอบด้วย

๔.๑ การบรรยาย คือ การอบรมทางทฤษฎี หลักการ หรือข้อมูลทางวิชาการ เพื่อให้ความรู้แก่ผู้เข้ารับการอบรมในชั้นเรียน โดยมีอาจารย์หรือวิทยากรเป็นผู้บรรยายและการตอบปัญหาแต่เพียงฝ่ายเดียว ซึ่งเนื้อหาการบรรยายตามขอบเขตที่กำหนดไว้ในประมวลการศึกษาของหลักสูตร อันจะสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในการแบ่งกลุ่มอภิปราย หรือการฝึกปฏิบัติได้ รวมถึงการนำไปใช้งานจริงในการปฏิบัติราชการต่อไป

๔.๒ การอภิปรายเป็นคณะ คือ การที่นายทหารนักเรียนและอาจารย์ร่วมอภิปรายในประเด็นสำคัญ เพื่อเป็นการต่อยอดความรู้จากบทเรียนให้แตกฉานยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นการฝึกให้นายทหารนักเรียนพัฒนาแนวคิดของตนเอง ซึ่งสามารถดำเนินการได้ ๒ แบบ คือ

๔.๒.๑ อาจมีลักษณะเป็นการประชุมให้ความรู้หรือแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นในคณะผู้อภิปรายตามประเด็นที่กำหนดในคู่มือการศึกษาหรือประเด็นที่อาจารย์หยิบยกขึ้นมาตามแต่กรณี โดยมีผู้หนึ่งทำหน้าที่ดำเนินการอภิปราย ผู้เข้าร่วมประชุมที่เหลือเป็นผู้ฟัง โดยผู้อภิปรายแต่ละคนได้รับมอบหมายให้พูดในประเด็นและวาระต่างๆ กัน และในตอนท้ายผู้ดำเนินการอภิปรายอาจเปิดโอกาสให้ผู้ฟังได้พูดและซักถามกับคณะผู้อภิปรายได้ตามความเหมาะสมแก่เวลาก่อนที่จะจบการอภิปราย

๔.๒.๒ นอกจากนี้การอภิปรายเป็นคณะอาจเป็นการนำเสนอผลงาน ภายหลังจากแบ่งกลุ่มอภิปรายหรือแบ่งกลุ่มฝึกปฏิบัติในการศึกษาหัวข้อวิชาหรือชุดวิชานั้นๆ ภายใต้อาจารย์ วัตถุประสงค์ของคณะอาจารย์ อันจะทำให้เกิดการถกแถลง แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกลุ่ม เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้งมากยิ่งขึ้นด้วยก็ได้

๔.๓ การแบ่งกลุ่มอภิปราย เป็นการฝึกอบรมในห้องสัมมนาของแต่ละหลักสูตร โดยแบ่งนายทหารนักเรียนเป็นกลุ่มย่อยๆ โดยที่แต่ละกลุ่มจะมีอาจารย์ประจำกลุ่มสัมมนา (DS) ให้ความรู้และกำกับดูแลการอภิปราย เพื่อทำการอภิปรายหัวข้อความรู้ที่ได้ศึกษามาหรือที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหารหลักสูตรให้เกิดความแตกฉานมากยิ่งขึ้น รวมทั้งกิจกรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในหัวข้อวิชานั้นๆ ด้วย อันจะทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ทำให้มีความเข้าใจที่ลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น ตลอดจนช่วยให้มีการศึกษาลึกกลงในรายละเอียดของประเด็นสำคัญที่เกี่ยวกับบทเรียน โดยผู้ร่วมอภิปรายมีเสรีในการออกความคิดเห็นในการถกแถลงปัญหาต่างๆ และสรุปผลการอภิปรายออกมาเป็นข้อสรุปของกลุ่ม

๔.๔ การแบ่งกลุ่มฝึกปฏิบัติ มีลักษณะการดำเนินการคล้ายกับการแบ่งกลุ่มอภิปราย แต่มุ่งเน้นการนำความรู้ที่ได้จากชั้นเรียนมาเสริมสร้างทักษะด้วยการฝึกคิดและปฏิบัติจนทำด้วยตัวเองได้หรือการประยุกต์ใช้ความรู้ ซึ่งอาจมีวัตถุประสงค์ที่ต้องการให้นายทหารนักเรียนมุ่งแก้ปัญหาหรือแสวงหาคำตอบเป็นคณะ ตามโจทย์หรือคำถามหรือปมการที่มอบให้ก็ได้ ในบางวิชาการแบ่งกลุ่มฝึกปฏิบัติอาจจำเป็นต้องดำเนินการจนได้ผลงานหรือข้อสรุป โดยส่วนใหญ่แล้วจะมีการจัดทำเอกสารส่งอาจารย์ที่ปรึกษาประจำกลุ่ม

สัมมนา และมีการแลกเปลี่ยนผลรวมในชั้นเรียน นอกจากนี้แล้ว การแบ่งกลุ่มฝึกปฏิบัติยังรวมหมายรวมถึงกิจกรรมอื่นๆ เช่น การฝึกทักษะ และการฝึกกีฬา เป็นต้น

๔.๕ การค้นคว้า เป็นการศึกษาด้วยการอ่านและค้นคว้าวิชาล่งหน้าด้วยตนเอง ตามเอกสารหรือแนวทางที่อาจารย์มอบให้ เพื่อเตรียมการสำหรับการฟังบรรยาย การอภิปราย และการแบ่งกลุ่มฝึกปฏิบัติต่อไป ซึ่งนายทหารนักเรียนจะต้องรับผิดชอบด้วยตนเองในการบริหารเวลาในส่วนนี้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้สามารถค้นคว้าได้ทันตามการจัดตารางการเรียน และการแบ่งกลุ่มอภิปราย/การแบ่งกลุ่มฝึกปฏิบัติ

๕. ความสัมพันธ์กับหมวดวิชาอื่น

การศึกษาอบรมในหมวดวิชาความมั่นคงแห่งชาตินี้มีความสำคัญคือ เป็นการศึกษากลุ่มชุดวิชาพื้นฐานด้านความมั่นคงแห่งชาติ ในอันที่จะให้นายทหารนักเรียนสามารถนำองค์ความรู้ไปใช้ประโยชน์กับการศึกษาในหมวดวิชาอื่นต่อไป

รายละเอียดการศึกษา หมวดวิชาความมั่นคง

ตอนวิชา ชุดวิชา หัวข้อวิชา	%	เวลารวม		วิธีการดำเนินการศึกษา (ชั่วโมง)					การคิดหน่วยกิต	
		วัน	ชั่วโมง	บรรยาย	อภิปรายเป็นคณะ (แสดงผลงาน)	แบ่งกลุ่ม อภิปราย (สัมมนาอย่างเดียว)	แบ่งกลุ่ม ฝึกปฏิบัติ (สัมมนา + ผลงาน)	ค้นคว้า	หน่วยการเรียน	หน่วยกิต
๑ หมวดวิชาความมั่นคงแห่งชาติ	๑๐.๗๓%		๖๓	๔๕	๐	๑๒	๐	๖		
๑.๑ ตอนที่ ๑ หลักยุทธศาสตร์	๗.๑๖%		๔๒	๒๔	๐	๑๒	๐	๖		
๑.๑.๑ ชุดวิชา หลักยุทธศาสตร์	๓.๕๘%		๒๑	๑๒	๐	๖	๐	๓	๑๖	๑
หัวข้อวิชา โครงสร้างและการประเมินยุทธศาสตร์	๐.๕๑%		๓	๓	-	-	-	-	๓	
หัวข้อวิชา สถานการณ์ของโลกในปัจจุบัน	๐.๕๑%		๓	๓	-	-	-	-	๓	
หัวข้อวิชา กำลังอำนาจแห่งชาติ	๐.๕๑%		๓	๓	-	-	-	-	๓	
หัวข้อวิชา กำลังอำนาจแห่งชาติทางทะเล	๐.๕๑%		๓	๓	-	-	-	-	๓	
หัวข้อวิชา อภิปรายหลักยุทธศาสตร์	๑.๕๓%		๙	-	-	๖	-	๓	๔	
๑.๑.๒ ชุดวิชา โครงสร้างและแนวความคิดทางยุทธศาสตร์	๓.๕๘%		๒๑	๑๒	๐	๖	๐	๓	๑๖	๑
หัวข้อวิชา นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ	๐.๕๑%		๓	๓	-	-	-	-	๓	
หัวข้อวิชา พื้นฐานยุทธศาสตร์ทหาร	๐.๕๑%		๓	๓	-	-	-	-	๓	
หัวข้อวิชา ยุทธศาสตร์ทะเล	๐.๕๑%		๓	๓	-	-	-	-	๓	
หัวข้อวิชา ยุทธศาสตร์ทางเรือ	๐.๕๑%		๓	๓	-	-	-	-	๓	
หัวข้อวิชา อภิปรายยุทธศาสตร์ทางเรือ	๑.๕๓%		๙	-	-	๖	-	๓	๔	

ตอนวิชา ชุดวิชา หัวข้อวิชา	%	เวลารวม		วิธีการดำเนินการศึกษา (ชั่วโมง)					การคิดหน่วยกิต	
		วัน	ชั่วโมง	บรรยาย	อภิปรายเป็นคณะ (แสดงผลงาน)	แบ่งกลุ่ม อภิปราย (สัมมนาอย่างเดียว)	แบ่งกลุ่ม ฝึกปฏิบัติ (สัมมนา + ผลงาน)	ค้นคว้า	หน่วยการเรียนรู้	หน่วยกิต
๑.๒ ตอนที่ ๒ ยุทธศาสตร์เศรษฐกิจ	๑.๐๒%		๖	๖	๐	๐	๐	๐		
๑.๒.๑ ชุดวิชา หลักเศรษฐศาสตร์การพัฒนา	๑.๐๒%		๖	๖	๐	๐	๐	๐	๖	๑
หัวข้อวิชา การพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม	๐.๕๑%		๓	๓	-	-	-	-	๓	
หัวข้อวิชา เศรษฐกิจกับการทหาร	๐.๕๑%		๓	๓	-	-	-	-	๓	
๑.๓ ตอนที่ ๓ ยุทธศาสตร์การเมือง	๒.๕๖%		๑๕	๑๕	๐	๐	๐	๐		
๑.๓.๑ ชุดวิชา กิจการระหว่างประเทศและในประเทศ	๒.๕๖%		๑๕	๑๕	๐	๐	๐	๐	๑๕	๑
หัวข้อวิชา ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและองค์การระหว่างประเทศ	๐.๕๑%		๓	๓	-	-	-	-	๓	
หัวข้อวิชา การขัดแย้งและระงับข้อขัดแย้งระหว่างรัฐ	๐.๕๑%		๓	๓	-	-	-	-	๓	
หัวข้อวิชา ประเทศในภูมิภาคเอเชีย/เอเชียตะวันออกเฉียงใต้	๑.๐๒%		๖	๖	-	-	-	-	๖	
หัวข้อวิชา เสถียรภาพการเมืองไทยและปัญหาความมั่นคงแห่งชาติ	๐.๕๑%		๓	๓	-	-	-	-	๓	

ตอนที่ ๑ หลักยุทธศาสตร์ (๔๒ ชั่วโมง)

๑. ความสำคัญ

การศึกษาในต่อนวิชา หลักยุทธศาสตร์นี้ จะเป็นการปูพื้นฐานให้นายทหารนักเรียนได้เข้าใจถึงหลักการพื้นฐานของยุทธศาสตร์และการนำยุทธศาสตร์ไปใช้ ซึ่งในการกำหนดยุทธศาสตร์นั้นจะได้กล่าวถึงยุทธศาสตร์ชาติในด้านต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านเศรษฐกิจ การเมืองในประเทศและระหว่างประเทศ และการทหาร การดำเนินการตามนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ ชีตความสามารถของกำลังอำนาจแห่งชาติ ปัญหา โอกาส และแนวโน้มผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติในลักษณะต่างๆ ตลอดจนวิธีการในการเข้าถึงปัญหา การพิจารณา และการกำหนดแนวทางดำเนินการแก้ไขปัญหา ยุทธศาสตร์ เป็นคำเชื่อมระหว่างเป้าหมายที่ต้องการ (Ends) กับการใช้เครื่องมือของชาติ (Means) ที่มีอยู่ โดยยุทธศาสตร์จะเป็นตัวกำหนดให้เราทราบว่าจะใช้เครื่องมือของชาติ (Means) ที่มีอยู่อย่างไร (Ways) จึงจะบรรลุถึงเป้าหมายที่ต้องการ (Ends) สำหรับยุทธศาสตร์ชาตินั้น ถือว่ามีความหมายกว้างที่สุดของยุทธศาสตร์สำหรับประเทศนั้นๆ ซึ่งจะมุ่งเน้นถึงการใช้อำนาจแห่งชาติในสาขาต่างๆ เพื่อเป็นหลักประกันความมั่นคงความปลอดภัยของประเทศรวมทั้งความอยู่ดีมีสุขของคนในชาติทั้งในยามสงบและยามสงคราม

๒. ความมุ่งหมาย

๒.๑ เพื่อให้ทราบและเข้าใจในหลักยุทธศาสตร์ ทฤษฎี และวิวัฒนาการของยุทธศาสตร์ โครงสร้างและการประเมินยุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์ทหาร และยุทธศาสตร์ทะเล

๒.๒ เพื่อให้สามารถนำองค์ความรู้หลักยุทธศาสตร์ไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและการปฏิบัติหน้าที่ราชการได้

๓. ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาในต่อนวิชานี้ใช้เวลาในการศึกษา ๔๒ ชั่วโมง โดยแบ่งเป็น ๒ ชุดวิชา คือ

๓.๑ ชุดวิชาหลักยุทธศาสตร์ ๒๑ ชั่วโมง

๓.๒ ชุดวิชาโครงสร้างและแนวคิดทางยุทธศาสตร์ ๒๑ ชั่วโมง

๔. คำแนะนำ

การศึกษาในต่อนวิชานี้ ดำเนินการด้วยวิธีต่างๆ ดังนี้

๔.๑ อ่านเอกสารที่ทางโรงเรียนมอบให้ก่อนการบรรยาย

๔.๒ ฟังการบรรยายและซักถามปัญหา

๔.๓ ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแนะนำให้อ่าน เพื่อให้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในเชิงวิเคราะห์ สำหรับการอภิปรายในห้องเรียน

ชุดวิชา หลักยุทธศาสตร์ (๒๑ ชั่วโมง)

๑. ความสำคัญ

ยุทธศาสตร์เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการกำหนดกรอบการบริหารและการเตรียมทรัพยากรเพื่อรองรับต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต ดังนั้นยุทธศาสตร์จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่จะส่งเสริมประเทศชาติให้เกิดทั้งความมั่นคงและความมั่นคง การศึกษาหลักยุทธศาสตร์จะทำให้เข้าใจโครงสร้างและการประเมินยุทธศาสตร์ของชาติ กำลังอำนาจแห่งชาติ สถานการณ์ของโลก ภูมิภาค และ ภายในประเทศในอดีตมีความสัมพันธ์กับปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคต การศึกษาหลักยุทธศาสตร์จะเน้นให้ทราบถึงหลักการพื้นฐานเบื้องต้นของหลักยุทธศาสตร์ เพื่อให้เข้าใจถึงโครงสร้างและแนวคิดในการจัดทำยุทธศาสตร์ กำลังอำนาจแห่งชาติ และสถานการณ์และแนวโน้มของสถานการณ์ของโลก ตลอดจนอุปสรรคและสิ่งท้าทายของสถานการณ์ต่างๆ ตามโครงสร้างยุทธศาสตร์ ดังนั้นการศึกษาหลักยุทธศาสตร์จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างหนึ่งสำหรับผู้บริหารที่ควรเข้าใจพื้นฐานและความเป็นไปของสถานการณ์การวางยุทธศาสตร์ของประเทศโดยทั่วไป เพื่อประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวข้อง

๒. ความมุ่งหมาย

การศึกษาในชุดวิชานี้เพื่อให้นายทหารนักเรียนได้ทราบและเข้าใจโครงสร้างและประเมินยุทธศาสตร์ สถานการณ์ของโลกในปัจจุบัน กำลังอำนาจแห่งชาติ สมุททานุภาพและองค์ประกอบของสมุททานุภาพของประเทศไทย และสามารถประยุกต์องค์ความรู้ในการสนับสนุนการปฏิบัติงานของส่วนกำลังรบตามยุทธศาสตร์ ทร.ได้

๓. ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาชุดวิชานี้ ใช้ระยะเวลาการศึกษาทั้งสิ้น ๒๑ ชั่วโมง โดยมีหัวข้อวิชาที่จะศึกษาประกอบด้วย

หมายเลขประจำหัวข้อวิชา	หัวข้อวิชา
๒๑๐๑๐๑๐๑๐	โครงสร้างและการประเมินยุทธศาสตร์
๒๑๐๑๐๑๐๑๐๒	สถานการณ์ของโลกในปัจจุบัน
๒๑๐๑๐๑๐๑๐๓	กำลังอำนาจแห่งชาติ
๒๑๐๑๐๑๐๑๐๔	กำลังอำนาจแห่งชาติทางทะเล
๒๑๐๑๐๑๐๑๐๕	อภิปรัชญาหลักยุทธศาสตร์

หัวข้อวิชา โครงสร้างและการประเมินยุทธศาสตร์

๑. ความสำคัญ

ยุทธศาสตร์เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการกำหนดกรอบการบริหารและการเตรียมทรัพยากรเพื่อรองรับต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต การกำหนดยุทธศาสตร์ในรูปแบบและระดับต่างๆ เป็นเรื่องที่ยืดหยุ่นซับซ้อนและมีรายละเอียดที่ต้องพิจารณาอย่างมาก ดังนั้นนายทหารนักเรียนจึงจำเป็นต้องมีการศึกษาและทำความเข้าใจโครงสร้าง แนวความคิดของยุทธศาสตร์แต่ละรูปแบบ ตลอดจนกรรมวิธีการประเมินยุทธศาสตร์ เพื่อให้นายทหารนักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกรรมวิธีการประเมินยุทธศาสตร์ อันจะสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการศึกษาการกำหนดยุทธศาสตร์ในระดับต่างๆ ต่อไป

๒. ความมุ่งหมาย

๒.๑ เพื่อให้ทราบและเข้าใจโครงสร้างและการประเมินยุทธศาสตร์

๒.๒ เพื่อให้ทราบและเข้าใจความสัมพันธ์ผลประโยชน์ของชาติ วัตถุประสงค์ยุทธศาสตร์ระดับต่างๆ กับการกำหนดยุทธศาสตร์

๒.๓ เพื่อให้ทราบปัจจัยหรือองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดยุทธศาสตร์

๓. สารสังเขปการศึกษา

ความมั่นคงของชาติเป็นสิ่งที่มีความสำคัญสูงสุดที่ชาติจะต้องดำรงไว้ให้ได้ โดยปกติรัฐบาลชาติต่างๆ จะต้องหาวิธีการที่จะนำเครื่องมือของชาติ หรือ กำลังอำนาจแห่งชาติ ในด้านต่างๆ คือ การเมือง เศรษฐกิจ และการทหารที่มีอยู่ มาใช้เพื่อดำเนินการให้บรรลุถึงความต้องการของชาติซึ่งจะอยู่ในรูปของ วัตถุประสงค์ของชาติและผลประโยชน์ของชาติ ทั้งนี้ในการประเมินยุทธศาสตร์ชาตินั้นจำเป็นต้องพิจารณาถึงปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งภายนอกและภายในประเทศ เพื่อให้ได้มาซึ่งวิธีการที่ดีที่สุดในการใช้กำลังอำนาจแห่งชาติที่มีอยู่ให้บรรลุวัตถุประสงค์ของชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดโครงสร้างของยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบด้วยปัจจัยสำคัญหลายประการ ซึ่ง **Dr. Richmond M. Lloyd** แห่งวิทยาลัยการทัพบกสหรัฐอเมริกา ได้เสนอโครงสร้างแนวคิดสำหรับการจัดการและการประเมินค่าองค์ประกอบที่จำเป็นซึ่งเกี่ยวข้องกับการพิจารณากำหนดยุทธศาสตร์และการกำหนดกำลังรบ โครงสร้างนี้จะเริ่มจากผลประโยชน์ของชาติ และวัตถุประสงค์ของชาติ จากนั้นจะกล่าวถึง นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ เพื่อให้ทราบถึงองค์ประกอบ ตลอดจนทางเลือกต่าง ๆ โดยได้ให้ข้อเสนอว่าโครงสร้างนี้จะใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาทางเลือกยุทธศาสตร์และกำลังรบในอนาคต อีกทั้งเป็นตัวช่วยในการประเมินค่าข้อคิดเห็นของนักยุทธศาสตร์และนักวางแผนกำลังรบ และเป็นจุดเริ่มต้นในการพัฒนา กำหนดและตัดสินใจหาทางเลือกของโครงสร้างของกำลังรบหลักที่ต้องการ นอกจากนี้ยังมีโครงสร้างของ **Henry C. Bartlett** การกำหนดแนวทางดำเนินการแก้ไขปัญหา ก็ได้จัดทำแบบจำลองแสดงหลักการในการกำหนดยุทธศาสตร์ไว้

ด้วยอีกลักษณะหนึ่ง ซึ่งโครงสร้างแต่ละแบบจะมีลักษณะที่ใกล้เคียงกัน กล่าวคือ จะแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่าง วัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย กับ วิธีการที่เหมาะสมในการใช้เครื่องมือต่างๆ ของชาติที่มีอยู่ ซึ่งผู้ที่มีหน้าที่ในการประเมินยุทธศาสตร์สามารถใช้โครงสร้างเหล่านี้เป็นเครื่องตรวจสอบ เพื่อให้แน่ใจว่าได้พิจารณาองค์ประกอบต่าง ๆ ครบถ้วนแล้วได้อีกทางหนึ่งด้วย

๔. วิธีดำเนินการศึกษา

๔.๑ การบรรยายในห้องเรียน ๓ ชั่วโมง

๕. ประเด็นคำถามสำคัญเกี่ยวกับเนื้อหาที่ศึกษา

๕.๑ ยุทธศาสตร์มีกี่ระดับ อะไรบ้าง

๕.๒ ความสำคัญของยุทธศาสตร์คืออะไร และมีความสัมพันธ์ในแต่ละระดับอย่างไร

๕.๓ องค์ประกอบที่สำคัญในการกำหนดยุทธศาสตร์ควรมีอะไรบ้าง

๕.๔ การกำหนดยุทธศาสตร์ชาติสามารถนำโครงสร้างของนักยุทธศาสตร์ที่เสนอไว้มาใช้ได้หรือไม่อย่างไร

๖. เอกสารประกอบการศึกษา

๖.๑ อทร.๘๑๐๑ การกำหนดยุทธศาสตร์และกำลังรบทางเรือ

๖.๒ การกำหนดยุทธศาสตร์ เอกสารประกอบการบรรยาย หมวดวิชาความมั่นคงแห่งชาติ

๖.๓ ยุทธศาสตร์และการกำหนดกำลังรบ โดย พล.ร.ท.วีรพล วรรณนท์

๖.๔ กรอบแนวคิดสำหรับการกำหนดยุทธศาสตร์และโครงสร้างกำลังรบ แปลโดย น.อ.ยุทธนา อักษรศรี

๖.๕ ศิลปะของการจัดทำยุทธศาสตร์และการวางแผนโครงสร้างกำลังรบ แปลโดย น.ท.ภูวดล ศิริพงษ์

๗. เอกสารอ่านประกอบเพิ่มเติม

๗.๒ หลักยุทธศาสตร์ของ พ.อ.พจน์ พงศ์สุวรรณ

๗.๓ Lloyd, Richmond M. Strategy and Force Planning Framework, in Strategy and Force Planning Faculty, eds, Chapter 1. Pp. 1-14

๗.๔ Barlett, Henry C., Holman, G. Paul, and Somes, Timothy E. The Art of Strategy and Force Planning, in Strategy and Force Planning Faculty, eds. Chapter 2, pp. 15-27.

หัวข้อวิชา สถานการณ์ของโลกในปัจจุบัน

๑. ความสำคัญ

ยุทธศาสตร์เป็นเครื่องสำหรับองค์การที่ใช้เป็นกรอบในการกำหนดแนวความคิดการปฏิบัติเพื่อรองรับกับแนวโน้มสภาพการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต ดังนั้นองค์การที่มีการประเมินสถานะแวดล้อมได้ดีและครอบคลุมย่อมจะทำให้สามารถเตรียมการทั้งทางด้านแนวความคิดการปฏิบัติและเครื่องมือหรือทรัพยากรที่จะรองรับการเหตุการณ์ต่างๆ ได้ดีกว่า ข้อเท็จจริงคือสถานะแวดล้อมในระดับต่างๆ มีความสัมพันธ์และเกี่ยวข้องกันทั้งทางตรงและทางอ้อม ดังนั้นการกำหนดยุทธศาสตร์ย่อมมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทราบและเข้าใจถึงสภาพการณ์โลกในปัจจุบัน เพื่อนำมากำหนดยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมในระดับต่างๆ ดังนั้นการศึกษาสถานการณ์โลกปัจจุบันจะเป็นข้อมูลที่สำคัญประกอบการตัดสินใจของนายทหารนักเรียนในเรื่องของการดำเนินนโยบายความมั่นคงที่เหมาะสมต่อไป

๒. ความมุ่งหมาย

๒.๑ เพื่อให้ทราบและเข้าใจถึงสถานการณ์ของโลกในปัจจุบัน

๒.๒ เพื่อให้สามารถวิเคราะห์สถานการณ์ของโลกและแนวโน้มของสถานการณ์มีผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศไทยและการกำหนดยุทธศาสตร์ของไทย

๓. สาระสังเขปการศึกษา

สถานการณ์ต่างๆ ของโลกที่เกิดขึ้นในปัจจุบันย่อมมีความสัมพันธ์กับการกำหนดยุทธศาสตร์ในระดับต่างๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่นายทหารนักเรียนจะต้องตระหนักและสามารถนำมาวิเคราะห์ถึงแนวโน้ม ผลกระทบและความสัมพันธ์ของสถานการณ์กับการกำหนดยุทธศาสตร์ของไทย สถานการณ์ที่สำคัญๆ อาทิเช่น การก่อการร้ายโดยเฉพาะกลุ่มที่เป็นเป้าหมายของสหรัฐฯ ในประเทศตะวันออกกลาง สถานการณ์สภาวะโลกร้อน และราคาน้ำมันที่สูงขึ้น แนวโน้มการก้าวเป็น **Multi-polar world** ของประเทศจีน และกลุ่มประเทศ BRICS เป็นต้น ซึ่งสถานการณ์ต่างๆ ที่กล่าวข้างต้นจะส่งผลกระทบต่อทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อประเทศไทย รวมถึงการกำหนดบทบาท/ท่าทีของประเทศต่อสถานการณ์ดังกล่าว

๔. วิธีดำเนินการศึกษา

๔.๑ บรรยายในห้องเรียน ๓ ชั่วโมง

๕. ประเด็นคำถามสำคัญเกี่ยวกับเนื้อหาที่ศึกษา

๕.๑ สถานการณ์ด้านการก่อการร้ายจะส่งผลกระทบต่อประเทศไทยอย่างไรบ้าง

๕.๒ การที่เกิดภาวะราคาน้ำมันสูงขึ้นเรื่อย ๆ เนื่องจากความตึงเครียดระหว่างประเทศในกลุ่มโอเปกและมหาอำนาจ นายทหารนักเรียนคิดว่าจะส่งผลกระทบต่อนโยบายความมั่นคงของประเทศไทยอย่างไร

๕.๓ นทท.มีความคิดเห็นอย่างไรกับการก้าวขึ้นมาเป็น **Multi-polar world** ของจีน

๕.๔ นทท.มีความคิดเห็นอย่างไรกับการก้าวขึ้นมาเป็นมหาอำนาจใหม่ของ BRIC (Brazil, Russia, India and China)

๖. เอกสารประกอบการศึกษา

๖.๑ เอกสารของผู้บรรยาย

๖.๒ การทะยานขึ้นของ BRICs โดย สุรศักดิ์ ธรรมโม

๗. เอกสารอ่านประกอบเพิ่มเติม

๗.๑ สืบค้นจาก internet, Key words สถานการณ์โลกปัจจุบัน, rising china, BRIC

หัวข้อวิชา กำลังอำนาจแห่งชาติ

๑. ความสำคัญ

กำลังอำนาจของชาติเป็นเครื่องมือหรือทรัพยากรที่สำคัญที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรมให้บรรลุวัตถุประสงค์ของชาติตามที่ได้กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติของประเทศหนึ่งๆ การศึกษาในชุดวิชาหลักยุทธศาสตร์จึงจำเป็นที่นายทหารนักเรียนจะต้องมีความรู้และความเข้าใจถึงทรัพยากรหรือเครื่องมือสำคัญต่างๆ เหล่านี้ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้และทราบความสัมพันธ์ของกำลังอำนาจในด้านต่างๆ นอกจากนี้ข้อเท็จจริงที่ว่าแต่ละชาติจะมีปัจจัยพื้นฐาน ความต้องการและผลประโยชน์ของชาติที่แตกต่างกันไป จึงทำให้ยุทธศาสตร์ชาติของแต่ละประเทศมีความแตกต่างกันออกไปด้วย การศึกษาในหัวข้อวิชานี้จะทำให้ นายทหารนักเรียน เข้าใจถึงกำลังอำนาจในสาขาต่างๆ ตลอดจนการพิจารณาเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติให้เกิดความสอดคล้องกันต่อไป

๒. ความมุ่งหมาย

๒.๑ เพื่อให้ทราบและเข้าใจในกำลังอำนาจแห่งชาติที่สำคัญในด้านต่างๆ ความสำคัญของกำลังอำนาจแห่งชาติ และความสัมพันธ์ที่มีต่อความมั่นคงของชาติ

๓. สารสังเขปการศึกษา

กำลังอำนาจแห่งชาติเป็นทรัพยากรหรือเครื่องมือที่ชาตินำมาใช้เพื่อปกป้องหรือรักษาผลประโยชน์ของชาติจากการขัดขวางหรือขัดแย้งกับชาติอื่นๆ ในอันที่จะทำให้ชาติมั่งคั่งและมั่นคง มีเกียรติและศักดิ์ศรีในสังคมโลก การศึกษากำลังอำนาจแห่งชาติจะเน้นไปที่ความหมายและความเข้าใจในการใช้กำลังอำนาจแห่งชาติในด้านต่างๆ ได้แก่ การเมือง เศรษฐกิจ การทหาร สังคมและจิตวิทยา และเทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของชาติที่ได้สังเคราะห์มาจากแนวโน้มจากสภาพการณ์ต่างๆ และกำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ นอกจากนี้กำลังอำนาจแห่งชาติในด้านต่างๆ ยังมีความสัมพันธ์กับยุทธศาสตร์ชาติ วัตถุประสงค์ชาติในลักษณะเป็นเครื่องมือในการดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ของชาติในแต่ละสาขาในการพิจารณาถึงกำลังอำนาจของแต่ละชาตินั้น จะเป็นการเปรียบเทียบเชิงคุณภาพระหว่างประเทศในปัจจุบันต่างๆ ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ การทหาร ซึ่งจะทำให้ชาติสามารถกำหนดยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมในการดำเนินการให้ตอบสนองต่อวัตถุประสงค์และผลประโยชน์ของชาติที่มีอยู่ต่อไป

๔. วิธีดำเนินการศึกษา

๔.๑ การบรรยายในห้องเรียน ๓ ชั่วโมง

๕. ประเด็นคำถามสำคัญเกี่ยวกับเนื้อหาที่ศึกษา

๕.๑ ปัจจัยกำลังอำนาจในสาขาต่างๆ มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันหรือไม่ อย่างไร

๕.๒ ในการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติจะนำปัจจัยเกี่ยวกับกำลังอำนาจแห่งชาติไปร่วมพิจารณาได้อย่างไร

๖. เอกสารประกอบการศึกษา

๖.๑ อทร.๘๑๐๑ การกำหนดยุทธศาสตร์และกำลังรบทางเรือ

๖.๒ การกำหนดยุทธศาสตร์ เอกสารประกอบการบรรยาย หมวดวิชาความมั่นคงแห่งชาติ

๖.๓ ยุทธศาสตร์และการกำหนดกำลังรบ โดย พล.ร.ท.วีรพล วรรณนท์

๖.๔ กรอบแนวคิดสำหรับการกำหนดยุทธศาสตร์และโครงสร้างกำลังรบ แปลโดย น.อ.ยุทธนา อักษรศรี

๖.๕ ศิลปะของการจัดทำยุทธศาสตร์และการวางแผนโครงสร้างกำลังรบ แปลโดย น.ท.ภูวตล ศิริพงษ์

๗. เอกสารอ่านประกอบเพิ่มเติม

๗.๑ หลักยุทธศาสตร์ การกำหนดยุทธศาสตร์ และกำลังรบ โดย พล.ร.ต.วิชิต พิชัยกุล

๗.๒ หลักยุทธศาสตร์ของ พ.อ.พจน์ พงศ์สุวรรณ

๗.๓ Lloyd, Richmond M. Strategy and Force Planning Framework, in Strategy and Force Planning Faculty, eds, Chapter 1. Pp. 1-14

๗.๔ Barlett, Henry C., Holman, G. Paul, and Somes, Timothy E. The Art of Strategy and Force Planning, in Strategy and Force Planning Faculty, eds. Chapter 2, pp. 15-27.

หัวข้อวิชา กำลังอำนาจแห่งชาติทางทะเล

๑. ความสำคัญ

กำลังอำนาจแห่งชาติทางทะเลหรือทฤษฎีสุมุททานุภาพเป็นเครื่องมือหรือทรัพยากรที่สำคัญในอันที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ของชาติตามยุทธศาสตร์ความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล เพื่อสร้างความมั่นคงและมั่นคงทางทะเลให้กับประเทศ โดยเฉพาะประเทศที่มีอาณาเขตติดทะเลหรือเป็นรัฐชายฝั่งอย่างประเทศไทย นอกจากการศึกษากำลังอำนาจแห่งชาติทางทะเลจะทำให้นายทหารนักเรียนเข้าใจถึงความสัมพันธ์ของเครื่องมือด้านต่างๆ ของยุทธศาสตร์ชาติ ตลอดจนปัจจัยหรือองค์ประกอบที่สำคัญตามหลักทฤษฎีสุมุททานุภาพ ตลอดจนกองทัพเรือเป็นองค์การหนึ่งที่สำคัญที่จะต้องมีส่วนร่วมในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลตามแนวทางทฤษฎีสุมุททานุภาพ ซึ่งจะทำให้นายทหารนักเรียนสามารถประยุกต์องค์ความรู้ที่ได้รับสนับสนุนการปฏิบัติงานของกองทัพเรือให้บรรลุวัตถุประสงค์ของชาติต่อไป

๒. ความมุ่งหมาย

๒.๑ เพื่อให้ทราบและเข้าใจความสำคัญและองค์ประกอบของกำลังอำนาจแห่งชาติทางทะเล หรือ สุมุททานุภาพ เช่น การพาณิชย์นาวี กิจกรรมอยู่ซ่อมสร้างและต่อเรือ รวมทั้งปัจจัยสำคัญต่างๆ ที่จะช่วยส่งเสริมกำลังอำนาจแห่งชาติทางทะเลให้มั่นคงและมั่งคั่ง

๒.๒ เพื่อให้สามารถประยุกต์องค์ความรู้เกี่ยวกับกำลังอำนาจแห่งชาติทางทะเลในศึกษาในชุดวิชา โครงสร้างและแนวคิดทางยุทธศาสตร์ทางเรือต่อไป

๓. สาระสังเขปการศึกษา

นักคิดทางยุทธศาสตร์ในเรื่องเกี่ยวกับสมุททานุภาพที่สำคัญมีสองท่านคือ มาฮานและคอร์เบต ในส่วนของ มาฮาน ได้ตั้งสมมุติฐานว่า กำลังทางทะเลมีความสำคัญต่อความเจริญเติบโต ความรุ่งเรืองและความมั่นคงของประเทศชาติ เขาได้พิจารณาต่อไปถึงปัจจัยของกำลังทางทะเลใน ๖ ประการหลัก ๆ ที่มีผลต่อการพัฒนา ได้แก่ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ สภาพภูมิประเทศ (รวมทั้งทรัพยากรธรรมชาติและภูมิอากาศ) ขนาดของดินแดน ประชากร ลักษณะนิสัยประจำชาติ และสถาบันของรัฐบาล ในขณะที่ คอร์เบต ยังมองเพิ่มในเรื่องของความสัมพันธ์ของสมุททานุภาพกับส่วนอื่นๆ ของพลังอำนาจ ความสำคัญของกองทัพเรือไม่ใช่แค่ขีดความสามารถในการครองทะเลแต่เป็นขีดความสามารถของกองทัพเรือที่มีผลกระทบต่อเหตุการณ์บนบก การพิจารณาในเรื่องสมุททานุภาพจะทำให้สามารถกำหนดยุทธศาสตร์ทะเลที่เหมาะสมต่อไป

๔. วิธีดำเนินการศึกษา

๔.๑ การบรรยายในห้องเรียน ๓ ชั่วโมง

๕. ประเด็นคำถามสำคัญเกี่ยวกับเนื้อหาที่ศึกษา

๕.๑ จากอดีตที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบันประเทศที่ครองความเป็นมหาอำนาจของโลกได้ ล้วนแต่เป็นประเทศมหาอำนาจทางทะเลทั้งสิ้น ให้ท่านวิเคราะห์ถึงปัจจัยของสมุทธานุภาพที่มีส่วนส่งเสริมในการเป็นมหาอำนาจดังกล่าว

๕.๒ เมื่อพิจารณาที่ตั้งและสภาพทางภูมิศาสตร์ของประเทศไทยที่มีทางออกสู่ทะเลทั้งทางด้านอ่าวไทยและทะเลอันดามัน หากวิเคราะห์ในด้านสมุทธานุภาพแล้วประเทศไทยจะมีความได้เปรียบหรือเสียเปรียบต่อประเทศใกล้เคียงอย่างไรบ้าง

๕.๓ ตามแนวความคิดของมาฮานและคอร์เบต และภายใต้ข้อจำกัดด้านงบประมาณในปัจจุบัน นายทหารนักเรียน คิดว่ายังมีความจำเป็นต่อกองทัพเรือไทยหรือไม่ในการดำรงการครองทะเลและการรบแต่กึ่งทางทะเล

๖. เอกสารประกอบการศึกษา

๖.๑ ทฤษฎีสมุทธานุภาพ, พล.ร.อ.โกมุท กมลนาวิณ , ๒๕๔๐

๖.๒ อิทธิพลของสมุทธานุภาพที่มีต่อประวัติศาสตร์ ระหว่างปี ค.ศ.๑๖๖๐ - ๑๗๘๓, แปลและเรียบเรียงโดย พล.ร.อ.สำเภา พลธร, ๒๕๕๓ (เล่มที่ ๑)

๖.๓ อิทธิพลของสมุทธานุภาพที่มีต่อประวัติศาสตร์ ระหว่างปี ค.ศ.๑๖๖๐ - ๑๗๘๓, แปลและเรียบเรียงโดย พล.ร.อ.สำเภา พลธร, ๒๕๕๓ (เล่มที่ ๒)

๗. เอกสารอ่านประกอบเพิ่มเติม

๗.๑ สมุทธานุภาพกับยุทธศาสตร์การปรับให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางด้านพลังงานในภูมิภาค, นาวาเอก วรานนท์ สิทธิพิทักษ์, ๒๕๔๘

๗.๒ The Influence of Sea Power upon History, Alfred Thayer Mahan, 1890

๗.๓ Some Principles of Maritime Strategy. Classics of Seapower series. Annapolis, MD: Naval Institute Press, Julian S. Corbett, 1988.

๗.๔ ทฤษฎีสมุทธานุภาพและยุทธศาสตร์ทางทะเล, น.อ.สมบูรณ เนียมลอย , ๒๕๒๕

หัวข้อวิชา อภิปรายหลักยุทธศาสตร์

๑. ความสำคัญ

นายทหารนักเรียนได้รับความรู้เกี่ยวกับหลักการพื้นฐานเบื้องต้นของหลักยุทธศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วยแนวคิดในการจัดทำโครงสร้างยุทธศาสตร์ กำลังอำนาจแห่งชาติในด้านต่างๆ สถานการณ์ของโลกในปัจจุบัน และกำลังอำนาจแห่งชาติทางทะเล ตลอดจนสภาพปัญหาต่างๆ จากการบรรยายในห้องเรียน การอภิปรายหลักยุทธศาสตร์จะช่วยให้นายทหารนักเรียนมีความรู้ที่แตกฉาน แลกเปลี่ยนประสบการณ์ และศึกษาในรายละเอียดเพิ่มเติม เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาหลักยุทธศาสตร์ได้ดียิ่งขึ้น และสามารถประยุกต์องค์ความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติราชการต่อไป

๒. ความมุ่งหมาย

๒.๑ เพื่อให้นายทหารนักเรียนได้ถกแถลงในประเด็นปัญหาที่ได้รับ โดยนำความรู้ที่ได้รับจากชุดวิชาหลักยุทธศาสตร์มาใช้อธิบายหลักการและเหตุผลในการแก้ปัญหา

๒.๒ เพื่อฝึกให้รู้จักการระดมความคิดเห็นต่างๆ ของกลุ่มในการแก้ปัญหาร่วมกันหรือทำงานเป็นทีม

๓. สาระสังเขปการศึกษา

อาจารย์ผู้สอน/โรงเรียนเป็นผู้จัดทำบ่งการที่เกี่ยวกับหลักยุทธศาสตร์ โดยแต่ละกลุ่มสัมมนาอาจได้รับปัญหาสัมมนาที่เหมือนกันหรือแตกต่างกันก็ได้ รายละเอียดจะแจกจ่ายให้ต่อไป

๔. วิธีดำเนินการศึกษา

๔.๑ การค้นคว้าศึกษาด้วยตนเอง ๓ ชั่วโมง

๔.๒ การแบ่งกลุ่มอภิปราย ๖ ชั่วโมง

๕. ประเด็นคำถามสำคัญเกี่ยวกับเนื้อหาที่ศึกษา

ตามบ่งการที่ได้รับ โดยครอบคลุมเนื้อหาในชุดวิชาที่ได้ศึกษามาทั้งหมด

๖. เอกสารประกอบการศึกษา

๖.๑ เอกสารประกอบการศึกษาทั้งหมดที่ได้ศึกษาในชุดวิชานี้ และเพิ่มเติมตามที่ได้รับ

๗. เอกสารอ่านประกอบเพิ่มเติม

๗.๑ สืบค้นคว้าทาง Internet เพิ่มเติมตามเนื้อหาบ่งการที่ได้รับ

ชุดวิชา โครงสร้างและแนวคิดทางยุทธศาสตร์ (๒๑ ชั่วโมง)

๑. ความสำคัญ

ในการปฏิบัติงานของกองทัพเรือและของชาติให้เจริญก้าวหน้า ปัจจัยโครงสร้างและแนวคิดทางยุทธศาสตร์เป็นปัจจัยสำคัญที่จะส่งเสริมกองทัพเรือและประเทศชาติให้เกิดทั้งความมั่นคงและความมั่นคงตามแนวยุทธศาสตร์ที่ได้วางไว้ การจะเข้าใจสภาพโครงสร้างและแนวคิดทางยุทธศาสตร์โดยทั่วไปได้ ควรจะได้ทราบถึงนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ ยุทธศาสตร์ทหาร ยุทธศาสตร์ทะเล และยุทธศาสตร์ทางเรือ เพื่อที่จะเข้าใจถึงโครงสร้างและแนวคิดทางยุทธศาสตร์ในระดับต่างๆ ตลอดจนสภาพปัญหาต่างๆ ได้อย่างดี ซึ่งจะสามารถนำมาวิเคราะห์และคาดการณ์แนวโน้มสถานการณ์ต่างๆ ของโครงสร้างและแนวคิดทางยุทธศาสตร์ได้ จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างหนึ่งสำหรับผู้บริหารที่ควรเข้าใจพื้นฐานและความเป็นไปของสภาพทางโครงสร้างและแนวคิดทางยุทธศาสตร์ของกองทัพและของประเทศโดยทั่วไป เพื่อประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนสามารถเข้าใจและสามารถจัดทำยุทธศาสตร์ในระดับองค์กร เพื่อตอบสนองยุทธศาสตร์ในระดับที่เหนือขึ้นไปได้

๒. ความมุ่งหมาย

การศึกษาในชุดวิชานี้มีความมุ่งหมายให้นายทหารนักเรียนทราบและเข้าใจในโครงสร้างและแนวความคิดของยุทธศาสตร์ในระดับต่างๆ ซึ่งมีผลต่อความมั่นคงแห่งชาติ

๓. ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาชุดวิชานี้ ใช้ระยะเวลาการศึกษาทั้งสิ้น ๒๑ ชั่วโมง โดยมีหัวข้อวิชาที่จะศึกษาประกอบด้วย

หมายเลขประจำหัวข้อวิชา

๒๑๐๑๐๑๐๒๐๑

๒๑๐๑๐๑๐๒๐๒

๒๑๐๑๐๑๐๒๐๓

๒๑๐๑๐๑๐๒๐๔

๒๑๐๑๐๑๐๒๐๕

หัวข้อวิชา

นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ

พื้นฐานยุทธศาสตร์ทหาร

ยุทธศาสตร์ทะเล

ยุทธศาสตร์ทางเรือ

อภิปรายยุทธศาสตร์ทางเรือ

หัวข้อวิชา นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ

๑. ความสำคัญ

ในการศึกษาโครงสร้างและแนวคิดทางยุทธศาสตร์ จำเป็นต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ ซึ่งหมายรวมถึงกรรมวิธีในการกำหนดนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ ทั้งนี้เนื่องจากนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ เป็นนโยบายระดับชาติที่มีเป้าหมายมุ่งสู่การสร้างสภาวะแวดล้อมที่สันติสุข มีภูมิคุ้มกันปัญหาต่างๆ ที่สามารถคัดกรองสิ่งที่เป็นคุณและโทษที่จะเข้ามากระทบต่อความมั่นคงของรัฐและประชาชน รวมทั้งสามารถแก้ไขสาเหตุที่เป็นรากเหง้าของภัยคุกคาม เพื่อให้เกิดความมั่นคงที่ยั่งยืนและให้การพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ สามารถดำเนินไปอย่างราบรื่นโดยภาครัฐ ภาคประชาชน และภาคส่วนต่างๆ ในสังคม ให้มีความสำคัญในการนำไปเป็นกรอบแนวทางในการจัดทำแผนงานและโครงการในขอบเขตภารกิจที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเกี่ยวข้องกับโครงสร้างและแนวคิดทางยุทธศาสตร์นั่นเอง เพื่อให้สามารถสนองผลประโยชน์แห่งชาติในทิศทางที่สอดคล้องกันและเป็นเอกภาพ

๒. ความมุ่งหมาย

๒.๑ เพื่อให้ทราบและเข้าใจในความหมายและความสำคัญของนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ

๒.๒ เพื่อให้ทราบและเข้าใจปัจจัยองค์ประกอบต่างๆ ของนโยบาย รวมทั้งวัตถุประสงค์ของนโยบายแต่ละด้านในการสร้างความมั่นคงของประเทศ

๓. สารสังเขปการศึกษา

นโยบายความมั่นคงของชาติ เป็นนโยบายระดับชาติที่รัฐบาลจัดทำขึ้น เพื่อใช้เป็นกรอบในการดำเนินการหรือใช้เป็นยุทธศาสตร์ระดับชาติในการแก้ไขปัญหาความมั่นคงของชาติ ในการกำหนดนโยบายดังกล่าว สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติจะระดมความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทั้งภาครัฐและเอกชน ประกอบกับการศึกษาวิเคราะห์จากข้อมูลทางวิชาการ แล้วนำเสนอสภาความมั่นคงแห่งชาติซึ่งมีนายกรัฐมนตรี เป็นประธานและคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบตามลำดับ ซึ่งนโยบายที่ได้จะถูกนำไปกำหนดเป็นยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการรองรับเพื่อนำไปปฏิบัติให้เกิดเป็นรูปธรรม ในการกำหนดนโยบายความมั่นคงแห่งชาตินั้น จำเป็นจะต้องมีการนำปัจจัยที่เกี่ยวข้องตั้งแต่ผลประโยชน์แห่งชาติ วัตถุประสงค์แห่งชาติ มาพิจารณาร่วมกับปัจจัยสภาวะแวดล้อมต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ ตลอดจนกำลังอำนาจแห่งชาติในสาขาต่างๆ เพื่อให้มาซึ่งนโยบายความมั่นคงแห่งชาติที่หน่วยเกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนและปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ต่อไป

๔. วิธีดำเนินการศึกษา

๔.๑ การบรรยายในห้องเรียน ๓ ชั่วโมง

๕. ประเด็นคำถามสำคัญเกี่ยวกับเนื้อหาที่ศึกษา

๕.๑ การกำหนดนโยบายความมั่นคงแห่งชาติของประเทศไทย มีลักษณะการดำเนินการอย่างไร

๕.๒ ปัจจัยใดบ้างที่มีผลกระทบต่อการกำหนดนโยบายความมั่นคงแห่งชาติของไทย

๕.๓. นโยบายความมั่นคงแห่งชาติกับยุทธศาสตร์ความมั่นคงแห่งชาติมีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร

๖. เอกสารประกอบการศึกษา

๖.๑ นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๐-๒๕๕๔ โดย สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ

๖.๒ อทร.๘๑๐๑ การกำหนดยุทธศาสตร์และกำลังรบทางเรือ

๖.๓ การกำหนดยุทธศาสตร์ เอกสารประกอบการบรรยาย หมวดวิชาความมั่นคงแห่งชาติ

๖.๔ ยุทธศาสตร์และการกำหนดกำลังรบ โดย พล.ร.ท.วีรพล วรานนท์

๖.๕ กรอบแนวคิดสำหรับการกำหนดยุทธศาสตร์และโครงสร้างกำลังรบ แปลโดย น.อ.ยุทธนา อักษรศรี

๖.๖ ศิลปะของการจัดทำยุทธศาสตร์และการวางแผนโครงสร้างกำลังรบ แปลโดย น.ท.ภูวดล ศิริพงษ์

๗. เอกสารอ่านประกอบเพิ่มเติม

๗.๑ หลักยุทธศาสตร์ การกำหนดยุทธศาสตร์ และกำลังรบ โดย พล.ร.ต.วิชิต พิชัยกุล

๗.๒ หลักยุทธศาสตร์ของ พ.อ.พจน์ พงศ์สุวรรณ

๗.๓ Lloyd, Richmond M. Strategy and Force Planning Framework, in Strategy and Force Planning Faculty, eds, Chapter 1. Pp. 1-14

๗.๔ Barlett, Henry C., Holman, G. Paul, and Somes, Timothy E. The Art of Strategy and Force Planning, in Strategy and Force Planning Faculty, eds. Chapter 2, pp. 15-27.

หัวข้อวิชา พื้นฐานยุทธศาสตร์ทหาร

๑. ความสำคัญ

การศึกษาในหัวข้อวิชานี้ จะทำให้ นายทหารนักเรียน ได้เข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างยุทธศาสตร์ทหาร(Military Strategy) ซึ่งมีความสำคัญในการป้องกันประเทศกับยุทธศาสตร์ในระดับที่สูงและต่ำกว่า รวมทั้งปัจจัยและกระบวนการในการกำหนดยุทธศาสตร์ทหาร และการพิจารณาค่าใช้จ่ายในการป้องกันประเทศ ซึ่งจะเป็พื้นฐานในการศึกษาในหัวข้ออื่นๆ ต่อไป

๒. ความมุ่งหมาย

การศึกษาในหัวข้อวิชานี้มีความมุ่งหมายให้นายทหารนักเรียนทราบและเข้าใจในคุณลักษณะของยุทธศาสตร์ทหาร และความสำคัญในการป้องกันประเทศ รวมไปถึงการพิจารณาค่าใช้จ่ายในการป้องกันประเทศ

๓. สารสังเขปการศึกษา

ยุทธศาสตร์ทหารเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการใช้กำลังอำนาจแห่งชาติด้านการทหารทั้งในยามสงบและในยามสงคราม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ทางทหารหรือวัตถุประสงค์ของชาติด้านการทหารที่กำหนดขึ้น ร่วมกับการใช้กำลังอำนาจแห่งชาติด้านอื่นๆ โดยยุทธศาสตร์ทหารจะเป็นตัวกำหนดความรับผิดชอบของผู้บังคับบัญชาทางทหารต่อรัฐบาลในการจัดการกำลังทหารภายใต้บังคับบัญชาของตนให้ปฏิบัติภารกิจจนบรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ทั้งนี้ในการกำหนดยุทธศาสตร์และวางแผนกำหนดกำลังรบนั้น มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อจัดสรรทรัพยากรในการป้องกันประเทศที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และทำให้เกิดความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ทางทหาร เครื่องมือทางทหาร และเพื่อลดความเสี่ยงในการที่เกิดจากความไม่สมดุลระหว่างปัจจัยเหล่านั้นให้เหลือน้อยที่สุด ยุทธศาสตร์ทหารจะบอกถึงวิธีการใช้กำลังทหารทั้งในยามสงบและยามสงคราม โดยในยามสงบ จะทำให้ทราบถึงวิธีการในการเสริมสร้างกำลังรบ อันได้แก่ ชีตความสามารถของกำลังรบ องค์ประกอบของกำลังรบและความพร้อมรบ จำนวน ชนิด และอัตราการพัฒนาอาวุธยุทโธปกรณ์ ตลอดจนวิธีการในการใช้กำลังทหารเพื่อป้องปรามไม่ให้เกิดสงคราม และจะทำให้ทราบถึงวิธีการในการใช้กำลังทหารเพื่อเอาชนะศัตรูในยามสงคราม ในการดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งยุทธศาสตร์ทหารนั้น จำเป็นที่จะต้องมึเครื่องมือในการสร้างความเข้าใจในแนวความคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการดำเนินการ ซึ่งมีการออกแบบโครงสร้างเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของปัจจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องในหลายลักษณะ โครงสร้างเหล่านั้นจะช่วยป้องกันไม่ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องหลงลืมประเด็นสำคัญเหล่านั้น ซึ่งจะทำให้ยุทธศาสตร์และกำลังรบที่ได้มึความสอดคล้องกับความเป็นจริงที่ชาติจะต้องเผชิญมากที่สุด โดยผลที่ได้จากการประเมินยุทธศาสตร์ทหาร คือ แนวความคิดทางยุทธศาสตร์และความต้องการกำลังรบที่จะใช้ตามแนวความคิดทางยุทธศาสตร์นั้น ซึ่งจะต้องนำไปกำหนดเป็นแผนและกำหนดการในการเสริมสร้างกำลังรบในแต่ละปีตามห้วงเวลาที่กำหนดไว้ต่อไป

๔. วิธีดำเนินการศึกษา

๔.๑ การบรรยายในห้องเรียน ๓ ชั่วโมง

๕. ประเด็นคำถามสำคัญเกี่ยวกับเนื้อหาที่ศึกษา

๕.๑ ยุทธศาสตร์ทหารคืออะไร และมีความสัมพันธ์กับยุทธศาสตร์ชาติอย่างไร

๕.๒ ยุทธศาสตร์ทหารมีโครงสร้างอย่างไร และในการประเมินยุทธศาสตร์ทหารมีขั้นตอนในการดำเนินการอย่างไร

๕.๓ การกำหนดเป้าหมายการเสริมสร้างกำลังรบและโครงสร้างกำลังรบ ควรจะดำเนินการอย่างไร

๖. เอกสารประกอบการศึกษา

๖.๑ อทร.๘๑๐๑ การกำหนดยุทธศาสตร์และกำลังรบทางเรือ

๖.๒ หลักยุทธศาสตร์ การกำหนดยุทธศาสตร์ และกำลังรบ โดย พล.ร.ต.วิชิต พิชัยกุล

๖.๓ ยุทธศาสตร์ในมุมมองของผม โดย น.อ.อมรเทพ ณ บางช้าง

๖.๔ ทฤษฎียุทธศาสตร์และยุทธศาสตร์นิวเคลียร์ โดย พล.ร.อ.วินิจ ศรีพจนารถ

๗. เอกสารอ่านประกอบเพิ่มเติม

๗.๑ ยุทธศาสตร์และการกำหนดกำลังรบ โดย พล.ร.ท.วีรพล วรานนท์

๗.๒ หลักยุทธศาสตร์ของ พ.อ.พจน์ พงศ์สุวรรณ

หัวข้อวิชา ยุทธศาสตร์ทะเล

๑. ความสำคัญ

ยุทธศาสตร์ทะเล (Maritime Strategy) เป็นยุทธศาสตร์ระดับชาติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับทะเล ซึ่งดำเนินการโดยใช้กำลังอำนาจของชาติทางทะเลที่เรียกว่า สมุทธานุภาพ (Sea Power) โดยกำลังทางเรือหรือนาวิกานุภาพ ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญยิ่งอย่างหนึ่งในสมุทธานุภาพ การศึกษาโครงสร้างและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์ทะเล จะทำให้ นายทหารนักเรียน เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างยุทธศาสตร์ทะเล กับยุทธศาสตร์ในระดับอื่นๆ ได้ดียิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งยุทธศาสตร์ทางเรือซึ่งจะมีความเกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์ทะเลโดยตรง ในฐานะที่กองทัพเรือเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งในการดำเนินการเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ทะเลของชาติ นายทหารนักเรียนจึงต้องมีความเข้าใจในหลักยุทธศาสตร์ดังกล่าวอย่างถ่องแท้ เพื่อให้สามารถกำหนดยุทธศาสตร์ทางเรือที่สอดคล้องขึ้นรองรับต่อไป

๒. ความมุ่งหมาย

การศึกษาในหัวข้อวิชานี้มีความมุ่งหมายให้นายทหารนักเรียนเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับความหมายและความสำคัญของยุทธศาสตร์ทะเล หลักการสำคัญและการนำไปใช้เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์แห่งชาติทางทะเล

๓. สารสังเขปการศึกษา

ในการดำเนินนโยบายของชาติที่มีอาณาเขตที่ติดต่อกับทะเลนั้น นอกเหนือจากใช้กำลังอำนาจของชาติในสาขาต่างๆ แล้ว การใช้กำลังอำนาจของชาติทางทะเล หรือ สมุทธานุภาพ ก็เป็นสิ่งที่มีความจำเป็นที่ไม่สามารถจะละเลยได้ เนื่องจากสามารถใช้ประโยชน์จากทะเลทั้งการเสริมสร้างความมั่นคงและมั่นคงให้เกิดแก่ประเทศได้เป็นอย่างดี สมุทธานุภาพที่เข้มแข็งมักจะก่อให้เกิดความเจริญให้แก่ชาติของตนได้เป็นอย่างดี แต่อย่างไรก็ตามจำเป็นที่จะต้องมีการเสริมสร้างสมุทธานุภาพนั้นให้คงอยู่ได้ตลอดไป ซึ่งในการดำเนินการจำเป็นที่จะต้องมีการวิเคราะห์ปัจจัยเข้มแข็งและอ่อนแอต่างๆ เพื่อนำไปพัฒนา ปรับปรุงสมุทธานุภาพของชาติให้เกิดความเข้มแข็งยิ่งขึ้นต่อไป

๔. วิธีการดำเนินการศึกษา

๔.๑ การบรรยายในห้องเรียน ๓ ชั่วโมง

๕. ประเด็นคำถามสำคัญ

๕.๑ ยุทธศาสตร์ทะเลและ ยุทธศาสตร์ทหารมีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร

๕.๒ ในส่วนของประเทศไทย นายทหารนักเรียนคิดว่าการกำหนดยุทธศาสตร์ทะเลหรือไม่ และหน่วยงานใดควรจะเป็นผู้กำหนดยุทธศาสตร์ทะเล

๖. เอกสารประกอบการศึกษา

- ๖.๑ อพร.๘๑๐๑ การกำหนดยุทธศาสตร์และกำลังรบทางเรือ
- ๖.๒ หลักยุทธศาสตร์ การกำหนดยุทธศาสตร์ และกำลังรบ โดย พล.ร.ต.วิชิต พิชัยกุล
- ๖.๓ ยุทธศาสตร์ในมุมมองของผม โดย น.อ.อมรเทพ ณ บางช้าง
- ๖.๔ ทฤษฎียุทธศาสตร์และยุทธศาสตร์นิวเคลียร์ โดย พล.ร.อ.วินิจ ศรีพจนารถ

๗. เอกสารอ่านประกอบเพิ่มเติม

- ๗.๑ The Fundamental of Maritime Doctrine: BR 1806 (ห้องสมุด ยศ.ทร.)

หัวข้อวิชา ยุทธศาสตร์ทางเรือ

๑. ความสำคัญ

การศึกษาเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ทางเรือ (Naval Strategy) จะทำให้ นายทหารนักเรียน มีความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางในการกำหนดยุทธศาสตร์ รวมทั้งแนวความคิดในการเตรียมและใช้กำลังของทางเรือ (นาวิกานุภาพ-naval power) อันจะนำไปสู่การเกิดแนวความคิดในการกำหนดยุทธศาสตร์ของ ทร.ในการดำเนินการให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ

๒. ความมุ่งหมาย

การศึกษาในหัวข้อวิชานี้มีความมุ่งหมายให้นายทหารนักเรียนทราบและเข้าใจในหลักสำคัญของยุทธศาสตร์ทางเรือ และความสัมพันธ์กับยุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์ทะเล และยุทธศาสตร์ทหาร

๓. สาระสังเขปการศึกษา

การกำหนดยุทธศาสตร์ของกองทัพเรือ ได้นำปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ มาพิจารณา แล้วกำหนดเป็นวัตถุประสงค์ทางเรือเฉพาะขึ้นพร้อมทั้งกำหนดยุทธศาสตร์ทางเรือที่สอดคล้องรองรับต่อไป ทั้งนี้แนวความคิดทางยุทธศาสตร์ของ ทร. ในปัจจุบัน ได้กำหนดเป็นยุทธศาสตร์ในการดำเนินการต่อประเทศที่อาจจะเป็นภัยคุกคาม ยุทธศาสตร์ในการดำรงการคมนาคมทางทะเล ยุทธศาสตร์ในการคุ้มครองและรักษาผลประโยชน์ของชาติ ยุทธศาสตร์ด้านความสัมพันธ์ต่อประเทศเพื่อนบ้าน ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ และการช่วยเหลือประชาชน โดยในการดำเนินการจะมุ่งเน้นการใช้กำลังต่อประเทศที่เป็นภัยคุกคาม และการดำรงการคมนาคมทางทะเล โดยกำหนดให้มีกำลังพร้อมปฏิบัติการต่อความขัดแย้งต่างๆ ที่อาจจะขยายตัวเพิ่มขึ้น และมุ่งเน้นการใช้กำลังควบคุมทะเลในพื้นที่รับผิดชอบเพื่อให้ฝ่ายเราสามารถใช้ทะเลได้อย่างเสรี ส่วนการปฏิบัติในยุทธศาสตร์อื่นๆ จะใช้กำลังในส่วนแรกปฏิบัติการเมื่อจำเป็น จากแนวความคิดทางยุทธศาสตร์จะถูกนำไปกำหนดเป็นความต้องการและแผนการจัดหากำลังทางเรือในห้วงเวลาที่กำหนดต่อไป

๔. วิธีการดำเนินการศึกษา

๔.๑ การบรรยายในห้องเรียน ๓ ชั่วโมง

๕. ประเด็นคำถามสำคัญ

๕.๑ ภัยคุกคามทางทหารและลักษณะการรบที่กองทัพเรือเผชิญอยู่ในปัจจุบันและในอนาคตมีลักษณะอย่างไร

๕.๒ แนวความคิดในการใช้กำลังทางเรือและนโยบายของกองทัพบกในการป้องกันประเทศ มีลักษณะอย่างไร

๕.๓ ชีตความสามารถและขีดจำกัดของกองทัพเรือ มีอะไรบ้าง

๕.๔ ระดับกำลังรบที่ต้องการและหนทางปฏิบัติที่มีไว้เพื่อรับมือฝ่ายตรงข้ามในกรณีที่มีงบประมาณจำกัดควรจะเป็นอย่างไร

๖. เอกสารประกอบการศึกษา

- ๖.๑ อทร.๘๑๐๑ การกำหนดยุทธศาสตร์และกำลังรบทางเรือ
- ๖.๒ หลักยุทธศาสตร์ การกำหนดยุทธศาสตร์ และกำลังรบ โดย พล.ร.ต.วิชิต พิชัยกุล
- ๖.๓ ยุทธศาสตร์ในมุมมองของผม โดย น.อ.อมรเทพ ณ บางช้าง
- ๖.๔ ทฤษฎียุทธศาสตร์และยุทธศาสตร์นิวเคลียร์ โดย พล.ร.อ.วินิจ ศรีพจนารถ

๗. เอกสารอ่านประกอบเพิ่มเติม

- ๗.๑ The Fundamental of Maritime Doctrine: BR 1806 (ห้องสมุด ยศ.ทร.)

หัวข้อวิชา อภิปรายเป็นคณะยุทธศาสตร์ทางเรือ

๑. ความสำคัญ

การทำความเข้าใจในเรื่องของยุทธศาสตร์ทางเรือจนถึงขั้นการกำหนดกำลังรบทางเรือ โดยการฟังการบรรยายในชั้นเรียนเพียงอย่างเดียว นั้น เป็นเรื่องที่ทำได้ลำบาก โดยเฉพาะในหัวข้อนี้ ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ นายทหารนักเรียนโดยตรงรวมทั้งการเข้าใจที่ถูกต้องจะทำให้ ทร. สามารถขับเคลื่อนไปได้ตามทิศทางที่กำหนด การสัมมนาจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ขาดไม่ได้ที่จะทำให้นายทหารนักเรียนทำความเข้าใจที่ถูกต้อง

๒. ความมุ่งหมาย

การศึกษาในหัวข้อวิชานี้มีความมุ่งหมายให้นายทหารนักเรียนได้ใช้ความรู้และความเข้าใจจากชุดวิชาที่ได้รับจากผู้บรรยายและการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมในการแสดงความคิดเห็นที่สอดคล้องกับหลักการอย่างมีระบบ มีเหตุผล อย่างสร้างสรรค์ อันจะเป็นประโยชน์กับกองทัพเรือและประเทศชาติโดยส่วนรวม

๓. สาระสังเขปการศึกษา

สัมมนาเกี่ยวกับการเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ทางเรือของไทยในสาระที่เป็นการเสริมสร้างความเข้าใจในชุดวิชาโครงสร้างและแนวคิดทางยุทธศาสตร์ที่ได้ทำการศึกษาไป แต่ละกลุ่มสัมมนาอาจได้รับปัญหาสัมมนาที่เหมือนกันหรือแตกต่างกันก็ได้

๔. วิธีดำเนินการศึกษา

๔.๑ การค้นคว้าศึกษาด้วยตนเอง ๓ ชั่วโมง

๔.๒ การแบ่งกลุ่มอภิปราย ๖ ชั่วโมง

๕. ประเด็นคำถามสำคัญเกี่ยวกับเนื้อหาที่ศึกษา

ตามบ่งการที่ได้รับ โดยครอบคลุมเนื้อหาในชุดวิชาที่ได้ศึกษามาทั้งหมดเน้นยุทธศาสตร์ทางเรือ

๖. เอกสารประกอบการศึกษา

๖.๑ อทร.๘๑๐๑ การกำหนดยุทธศาสตร์และกำลังรบทางเรือ

๖.๒ หลักยุทธศาสตร์ การกำหนดยุทธศาสตร์ และกำลังรบ โดย พล.ร.ต.วิจิต พิชัยกุล

๖.๓ ยุทธศาสตร์ในมุมมองของผม โดย น.อ.อมรเทพ ณ บางช้าง

๖.๔ ทฤษฎียุทธศาสตร์และยุทธศาสตร์นิวเคลียร์ โดย พล.ร.อ.วินิจ ศรีพจนารถ

๖.๕ นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ ฉบับปัจจุบัน โดยสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ

๖.๖ ยุทธศาสตร์ ทร. ฉบับปัจจุบัน หรือตามที่กำหนดโดยอาจารย์ผู้สอน

๗. เอกสารอ่านประกอบเพิ่มเติม

- ๗.๑ ยุทธศาสตร์และการกำหนดกำลังรบ โดย พล.ร.ท.วีรพล วรรณนท์
- ๗.๒ หลักยุทธศาสตร์ของ พ.อ.พจน์ พงศ์สุวรรณ
- ๗.๓ Lloyd, Richmond M. Strategy and Force Planning Framework, in Strategy and Force Planning Faculty, eds, Chapter 1. Pp. 1-14 (This article suggests a framework for organizing and evaluating the essential factors involved in making future strategy and force planning decisions.)
- ๗.๔ Barlett, Henry C., Holman, G. Paul, and Somes, Timothy E. The Art of Strategy and Force Planning, in Strategy and Force Planning Faculty, eds. Chapter 2, pp. 15-27. (This reading presents a model and alternative approaches to strategy and force planning.)
- ๗.๕ The Fundamental of Maritime Doctrine: BR 1806 (ห้องสมุด ยศ.ทร.)
- ๗.๖ ARRF Air Doctrine: A Collection of Cotemporary Essays โดย Gary Waters (ห้องสมุด ยศ.ทร.)

ตอนที่ ๒ ยุทธศาสตร์เศรษฐกิจ (๖ ชั่วโมง)

๑. ความสำคัญ

การทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการสำคัญทางเศรษฐศาสตร์และการทราบถึงความเชื่อมโยงและผลกระทบของสภาพเศรษฐกิจของประเทศที่มีต่องบประมาณทั้งในการพัฒนาประเทศและเสริมสร้างขีดความสามารถของกองทัพ นับว่าเป็นข้อจำกัดที่สำคัญประการหนึ่งในการกำหนดยุทธศาสตร์ทหารและยุทธศาสตร์กองทัพเรือซึ่งเป็นการกำหนดทิศทางของกองทัพเรือต่อไปในอนาคต ดังนั้น นายทหารนักเรียนจึงต้องทำความเข้าใจถึงหลักการและทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์พื้นฐานสำคัญที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งโครงสร้างพื้นฐานของเศรษฐกิจของประเทศ ทิศทางการพัฒนาการทางเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ในอดีตจนถึงปัจจุบัน เพื่อเป็นข้อมูลและกรอบแนวคิดที่สำคัญในการกำหนดแนวคิดที่รองรับยุทธศาสตร์กองทัพเรือในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

๒. ความมุ่งหมาย

การศึกษาในต่อนวิชานี้มีความมุ่งหมายให้นายทหารนักเรียนทราบและเข้าใจในอิทธิพลของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่มีผลต่อการความมั่นคงแห่งชาติและขีดความสามารถทางทหาร โดยศึกษาความสำคัญของการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมและความสำคัญของเศรษฐกิจที่มีต่อการทหาร

๓. ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาในต่อนวิชานี้ใช้เวลาในการศึกษา ๖ ชั่วโมง โดยแบ่งเป็น ๑ ชุดวิชา คือ
๓.๑ ชุดวิชา หลักเศรษฐศาสตร์การพัฒนา ๖ ชั่วโมง

๔. คำแนะนำ

การศึกษาในต่อนวิชานี้ ดำเนินการด้วยวิธีต่างๆ ดังนี้

๔.๑ อ่านเอกสารที่ทางโรงเรียนให้ก่อนการบรรยาย

๔.๒ ติดตามข้อมูล ข่าวสาร ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาการบรรยายจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ ด้วยการศึกษาด้วยตนเอง

๔.๒ ฟังการบรรยายและซักถามปัญหา

๔.๓ ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแนะนำให้อ่าน เพื่อให้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในเชิงวิเคราะห์ สำหรับการอภิปรายในห้องเรียนต่อไป

ชุดวิชา หลักเศรษฐศาสตร์การพัฒนา (๖ ชั่วโมง)

๑. ความสำคัญ

ในภาวะที่โลกก้าวเข้าสู่โลกาภิวัตน์ ได้มีความเจริญก้าวหน้าทางด้าน การสื่อสาร และเทคโนโลยี เพิ่มขึ้นอย่างมากมาย ทุกอย่างเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ฉะนั้นจำเป็นจะต้องพัฒนายุทธศาสตร์และแนวทางการปฏิบัติในด้านต่างๆ ที่จะสามารถพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศให้ก้าวหน้าและทันกับเหตุการณ์ ทั้งต้องสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนและเสริมสร้างความมั่นคงของประเทศชาติได้ในเวลาเดียวกัน นายทหารนักเรียนจึงควรทราบและติดตามวิธีการของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมดังกล่าว ที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ความมั่นคงแห่งชาติในส่วนที่เกี่ยวข้องได้อย่างยั่งยืน

๒. ความมุ่งหมาย

การศึกษาในชุดวิชานี้มีความมุ่งหมายให้นายทหารนักเรียนทราบและเข้าใจในสภาพทางเศรษฐกิจของประเทศและแนวทางในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชาติ อันจะมีผลต่อการป้องกันประเทศ

๓. ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาชุดวิชานี้ ใช้ระยะเวลาการศึกษาทั้งสิ้น ๖ ชั่วโมง โดยมีหัวข้อวิชาที่จะศึกษาประกอบด้วย

หมายเลขหัวข้อวิชา

หัวข้อวิชา

๒๑๐๑๐๒๐๑๐๑

การพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม

๒๑๐๑๐๒๐๑๐๒

เศรษฐกิจกับการทหาร

หัวข้อวิชา การพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม

๑. ความสำคัญ

ผลพวงหนึ่งจากกระแสโลกาภิวัตน์คือ การติดต่อสื่อสารของประชากรโลกและของรัฐต่างๆ ที่ทำให้โลกขมู สมือนโลกไร้พรมแดน การติดต่อสื่อสาร และการประกอบธุรกรรมใดๆ สามารถกระทำได้โดยง่ายและก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งในรูปแบบและวิธีการทำธุรกิจอย่างรวดเร็ว ประเทศต่างๆ มีความพยายามปรับตัวเพื่อความอยู่รอดและผลประโยชน์สูงสุดของตน ซึ่งทำให้มีการทำข้อตกลงการค้าเสรีต่าง ๆ ในลักษณะของทวิภาคีและพหุภาคี เพื่อเพิ่มอำนาจใจการต่อรองกับประเทศมหาอำนาจ ในช่วงระยะเวลา ๒๐ ปีที่ผ่านมาประเทศไทยก็ไม่สามารถหนีไม่พ้นกระแสแห่งการเปลี่ยนแปลงนี้ได้ รัฐบาลจึงได้พยายามกำหนดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติให้มีความสอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงโลก เพื่อให้เศรษฐกิจของประเทศยังคงรักษาอัตราการเจริญเติบโตและมีเสถียรภาพ รวมทั้งสามารถสร้างสรรค์และพัฒนาสังคมให้มีโครงสร้างพื้นฐานในประเทศที่เข้มแข็ง สังคมมีความสงบสุข และเป็นระเบียบเรียบร้อย ดังนั้นการทำความเข้าใจในเรื่องการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมจึงเป็นเรื่องที่จำเป็นอย่างยิ่ง

๒. ความมุ่งหมาย

การศึกษาในหัวข้อวิชานี้มีความมุ่งหมายให้นายทหารนักเรียนทราบและเข้าใจในหลักการทางเศรษฐศาสตร์ที่สำคัญ รวมทั้งนโยบาย ปัญหา และแนวทางในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ตลอดจนแนวทางการแก้ปัญหาการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

๓. สารสังเขปการศึกษา

- ๓.๑ ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาการและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ
- ๓.๒ กลยุทธ์การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศกำลังพัฒนา
- ๓.๓ นโยบายและปัญหาการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมไทย
- ๓.๔ แนวทางการแก้ปัญหาการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในปัจจุบัน

๔. วิธีดำเนินการศึกษา

- ๔.๑ บรรยายในห้องเรียน ๓ ชั่วโมง

๕. ประเด็นคำถามสำคัญเกี่ยวกับเนื้อหาที่ศึกษา

๕.๑ ดัชนีวัดการพัฒนาทางเศรษฐกิจควรจะมุ่งเน้นที่ GDP, GNP หรือ GNH หรือควรจะใช้ดัชนีอื่นเพื่อวัดการพัฒนาของประเทศ เช่น ดัชนีความสุขมวลรวม

๕.๒ สภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในปัจจุบันเป็นเช่นไร อะไรคือปัจจัยสำคัญที่เป็นตัวกำหนดสภาพทางเศรษฐกิจของโลกในปัจจุบันและอนาคต

๕.๓ การจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน เดินมาถูกทางแล้วหรือไม่

๕.๔ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับปัจจุบันมีประเด็นหลักหรือสาระสำคัญอะไร มีมุมมองในการพัฒนาเศรษฐกิจโดยการแสวงหาผลประโยชน์จากทะเลหรือไม่ อย่างไร

๖. เอกสารประกอบการศึกษา

๖.๑ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับปัจจุบัน

๖.๒ ระบบเศรษฐกิจและพัฒนาการเศรษฐกิจไทย - ชูศักดิ์ จรุงสุวสวัสดิ์

๖.๓ เอกสารของผู้บรรยายหรือที่ผู้บรรยายแนะนำ

๗. เอกสารอ่านประกอบเพิ่มเติม

๗.๑ เศรษฐกิจการค้าล้งกับบทบาทรัฐบาลไทย - รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์

หัวข้อวิชา เศรษฐกิจกับการทหาร

๑. ความสำคัญ

เศรษฐกิจและการทหารต่างก็เป็นสาขาหนึ่งของกำลังอำนาจแห่งชาติที่จะช่วยให้ชาติสามารถบรรลุถึงวัตถุประสงค์และผลประโยชน์แห่งชาติได้ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากปัญหาข้อจำกัดด้านทรัพยากรของประเทศ รวมทั้งสภาพปัจจัยภายในประเทศทำให้รัฐบาลไม่สามารถกำหนดนโยบายที่เสริมสร้างและพัฒนา กำลังอำนาจแห่งชาติทั้งหลายให้มีความเข้มแข็งได้อย่างเท่าเทียมกันในช่วงระยะเวลาเดียวกัน ดังนั้นการทำความเข้าใจในความสัมพันธ์ของทั้งกำลังอำนาจของชาติทางเศรษฐกิจและกำลังอำนาจของชาติทางด้านการทหารจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากจะทำให้นายทหารนักเรียนตระหนักถึงความสำคัญและความสัมพันธ์ของเศรษฐกิจและการทหาร และบทบาทในอันที่จะส่งเสริมซึ่งกันและกัน

๒. ความมุ่งหมาย

การศึกษาในหัวข้อวิชานี้มีความมุ่งหมายให้นายทหารนักเรียนทราบและเข้าใจในความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจของประเทศกับการทหาร และบทบาทของเศรษฐกิจในฐานะปัจจัยสนับสนุนการทหาร

๓. สารสังเขปการศึกษา

- ๓.๑ ความสำคัญและความสัมพันธ์ของเศรษฐกิจที่เกี่ยวกับการทหาร
- ๓.๒ การระดมสรรพกำลังทางเศรษฐกิจเพื่อส่งเสริมขีดความสามารถทางการทหาร
- ๓.๓ การวางแผนทางเศรษฐกิจเพื่อการทหาร
- ๓.๔ การบริหารความเสี่ยงทางการทหาร

๔. วิธีดำเนินการศึกษา

- ๔.๑ บรรยายในห้องเรียน ๓ ชั่วโมง

๕. ประเด็นคำถามสำคัญเกี่ยวกับเนื้อหาที่ศึกษา

- ๕.๑ จำเป็นหรือไม่ที่ควรจะต้องมีการศึกษาในเรื่องของเศรษฐศาสตร์การป้องกันประเทศอย่างจริงจังและควรให้หน่วยงานใดเป็นผู้รับผิดชอบ
- ๕.๒ การรวมการการใช้ทรัพยากรเพื่อการป้องกันประเทศในลักษณะ Total Defense มีความเหมาะสมเพียงใดกับประเทศไทย
- ๕.๓ รัฐบาลจะสามารถกำหนดยุทธศาสตร์เพื่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านการทหารและความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจได้อย่างไร

๖. เอกสารประกอบการศึกษา

- ๖.๑ เอกสารของผู้บรรยายหรือผู้บรรยาย

๗. เอกสารอ่านประกอบเพิ่มเติม

ตอนที่ ๓ ยุทธศาสตร์การเมือง (๑๕ ชั่วโมง)

๑. ความสำคัญ

การศึกษาในต่อนวิชายุทธศาสตร์การเมืองจะเป็นการเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับสภาวะแวดล้อมทั้งระหว่างประเทศและภายในประเทศ เพื่อจะได้เข้าใจถึงสภาวะการณ์และสภาวะแวดล้อมต่างๆ ซึ่งมีผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ ตลอดจนความสัมพันธ์ต่อการกำหนดและพัฒนายุทธศาสตร์ในระดับต่างๆ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานและการศึกษาต่อไปในอนาคต

๒. ความมุ่งหมาย

การศึกษาในต่อนวิชานี้มีความมุ่งหมายให้นายทหารนักเรียนทราบและเข้าใจในสภาวะการณ์แวดล้อมระหว่างประเทศในปัจจุบันและแนวโน้มของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในภูมิภาค โดยศึกษาหลักความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ องค์การระหว่างประเทศ การระงับข้อขัดแย้งระหว่างประเทศและกิจการของบางประเทศที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศไทย รวมทั้งได้ทราบพัฒนาการระบบการเมืองและสภาพการเมืองไทยในปัจจุบัน

๓. ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาในต่อนวิชานี้ใช้เวลาในการศึกษา ๑๕ ชั่วโมง โดยแบ่งเป็น ๑ ชุดวิชา คือ

๓.๑ ชุดวิชา กิจการระหว่างประเทศและในประเทศ ๑๕ ชั่วโมง

๔. คำแนะนำ

การศึกษาในต่อนวิชานี้ ดำเนินการด้วยวิธีต่างๆ ดังนี้

๔.๑ อ่านเอกสารที่ทางโรงเรียนมอบให้ก่อนการบรรยาย

๔.๒ ฟังการบรรยายและซักถามปัญหา

๔.๓ ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแนะนำให้อ่าน เพื่อให้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในเชิงวิเคราะห์ สำหรับการอภิปรายในห้องเรียน

ชุดวิชา กิจการระหว่างประเทศและในประเทศ (๑๕ ชั่วโมง)

๑. ความสำคัญ

กิจการระหว่างประเทศเป็นปัจจัยสำคัญที่จะส่งเสริมประเทศชาติให้เกิดทั้งความมั่นคงและความมั่นคง การจะเข้าใจสภาพของกิจการระหว่างประเทศโดยทั่วไปได้ ควรจะได้ทราบถึงหลักการพื้นฐานเบื้องต้นของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ องค์การระหว่างประเทศ สภาพความสัมพันธ์โดยทั่วไปของประเทศในเอเชียและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ตลอดจนการขัดแย้งกันระหว่างรัฐต่อรัฐเสียก่อน รวมทั้งควรความรู้ความเข้าใจในสภาพการเมืองภายในประเทศ เพื่อที่จะเข้าใจสภาพปัญหาต่างๆ ได้อย่างดี ทำให้สามารถวิเคราะห์และคาดการณ์สถานการณ์ต่างๆ ในอนาคตได้ เพื่อสามารถกำหนดรูปแบบในการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของไทยกับประเทศเพื่อนบ้านที่เหมาะสมได้ จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างหนึ่งสำหรับผู้บริหารที่ควรเข้าใจพื้นฐานและความเป็นไปของสถานการณ์ด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของประเทศโดยทั่วไป เพื่อความรู้ความเข้าใจในสภาพการณ์รอบข้างที่เปลี่ยนแปลงและเพื่อประโยชน์ต่อการกำหนดแนวทางการปฏิบัติหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวข้องได้อย่างเหมาะสมต่อไป

๒. ความมุ่งหมาย

การศึกษาในชุดวิชานี้มีความมุ่งหมายให้นายทหารนักเรียนทราบและเข้าใจในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ สถานการณ์ในภูมิภาคและของโลก รวมทั้งวิวัฒนาการและสถานการณ์การเมืองของไทย เพื่อให้เป็นผู้ทันต่อเหตุการณ์ และสามารถนำสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นมาวิเคราะห์เพื่อทราบแนวทางที่จะช่วยให้ดำรงความมั่นคงแห่งชาติได้

๓. ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาชุดวิชานี้ ใช้ระยะเวลาการศึกษาทั้งสิ้น ๑๕ ชั่วโมง โดยมีหัวข้อวิชาที่จะศึกษาประกอบด้วย

หมายเลขประจำหัวข้อวิชา

๒๑๐๑๐๓๐๑๐๑

๒๑๐๑๐๓๐๑๐๒

๒๑๐๑๐๓๐๑๐๓

๒๑๐๑๐๓๐๑๐๔

หัวข้อวิชา

ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและองค์การระหว่างประเทศ

การขัดแย้งและระงับข้อขัดแย้งระหว่างรัฐ

ประเทศในภูมิภาคเอเชีย/เอเชียตะวันออกเฉียงใต้

เสถียรภาพการเมืองไทยและปัญหาความมั่นคงแห่งชาติ

หัวข้อวิชา ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและองค์การระหว่างประเทศ

๑. ความสำคัญ

ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ คือ การแลกเปลี่ยนและการปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นข้ามเขตพรมแดนของประเทศในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง โดยรัฐเองหรือตัวแสดงใดๆ ที่ไม่ใช่รัฐ ในรูปแบบที่เป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ เพื่อวัตถุประสงค์ทางการเมืองหรือวัตถุประสงค์อื่นที่ไม่ใช่การเมือง ในลักษณะที่ตีร่วมมือกันหรือความสัมพันธ์ที่ขัดแย้งกันในมิติต่างๆไม่ว่าจะเป็น การเมือง การทูต การทหาร เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ฯลฯ มิติใดมิติหนึ่งหรือ ร่วมกันหลายมิติพร้อมกันไป ส่วนองค์การระหว่างประเทศ นั้น เป็นทางออกของรัฐที่ใช้เพื่อจัดระเบียบความสัมพันธ์หรือการปฏิบัติต่อกันระหว่างรัฐ นอกจากนี้ยังสามารถเป็นเวทีกลางสำหรับให้รัฐต่าง ๆ มาร่วมตกลงรักษาผลประโยชน์ระดับรัฐและเป็นกลไกสำหรับระงับข้อพิพาทระหว่างรัฐ รักษาความมั่นคงปลอดภัยและจรรโลงสันติภาพทั่วโลก การทำความเข้าใจในเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและกลไก (Mechanism) ในการแก้ข้อพิพาทระหว่างประเทศด้วยองค์การระหว่างประเทศ นั้น จะช่วยเสริมสร้างความเข้าใจในระบบความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ อันจะส่งผลดีต่อการเรียนในหมวดวิชาความมั่นคงและการปฏิบัติราชการต่อไป

๒. ความมุ่งหมาย

การศึกษาในหัวข้อวิชานี้มีความมุ่งหมายให้นายทหารนักเรียนทราบและเข้าใจในหลักทฤษฎีพื้นฐานของการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในปัจจุบัน รวมทั้งความรู้เกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศที่สำคัญทั้งในภูมิภาคและในโลก ตลอดจนบทบาทขององค์การต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์กับประเทศไทย โดยเฉพาะอาเซียนและสหประชาชาติ

๓. สาระสังเขปการศึกษา

ในการพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศจะต้องมีความรู้ในเรื่อง ทฤษฎีความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในสำนักทฤษฎีหลักๆ คือ สัจนิยม (Realism) เสรีนิยม (Liberalism) และมาร์กซิสม์ (Marxism) ตลอดจนปัจจัยต่างๆที่มีผลในการกำหนดบทบาทของไทยในเวทีการเมืองระหว่างประเทศ ปัญหาอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดบทบาทต่างๆ

การศึกษาองค์การระหว่างประเทศที่สำคัญและบทบาทขององค์การระหว่างประเทศซึ่งเป็นกลไกหนึ่งในการปฏิบัติความสัมพันธ์ระหว่างรัฐ เพื่อดำรงอยู่ร่วมกันในระบบสังคมระหว่างประเทศ รวมถึงบทบาทของประเทศไทยกับการเป็นสมาชิกองค์การระหว่างประเทศที่สำคัญ

๔. วิธีดำเนินการศึกษา

๔.๑ การบรรยายในห้องเรียน ๓ ชั่วโมง

๕. ประเด็นคำถามสำคัญเกี่ยวกับเนื้อหาที่ศึกษา

- ๕.๑ แนวความคิดและรูปแบบในการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในปัจจุบันเป็นอย่างไร ?
- ๕.๒ ประเทศไทยมีแนวคิดแบบใด Realism Liberalism Marxism หรือแนวความคิดอื่น?
- ๕.๓ องค์การสหประชาชาติมีบทบาทและหน้าที่ซึ่งเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรตั้งแต่อดีตจนปัจจุบัน?
- ๕.๔ ในอนาคตองค์การระหว่างประเทศใดที่จะมีบทบาทสำคัญต่อการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขของประชากรโลก?

๖. เอกสารอ่านประกอบ

- ๖.๑ แนวคิดและทฤษฎีความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ, โคริน เฟื่องเกษม
- ๖.๑ เอกสารของผู้บรรยายหรือที่ผู้บรรยายแนะนำ

๗. เอกสารอ่านประกอบเพิ่มเติม

- ๗.๑ Taming American Power, FOREIGN AFFAIRS, September / October 2005

หัวข้อวิชา การขัดแย้งและระงับข้อขัดแย้งระหว่างรัฐ

๑. ความสำคัญ

ความขัดแย้งระหว่างรัฐอาจมีมูลเหตุที่หลายหลายและมีการเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย อาจเกิดจากความแตกต่างทางด้านสังคมและวัฒนธรรม อุดมการณ์ทางการเมืองและระบบเศรษฐกิจ ความขัดแย้งทางประวัติศาสตร์ หรือความขัดแย้งด้านผลประโยชน์ เป็นต้น มูลเหตุเหล่านี้อาจนำไปสู่รัฐที่มีข้อพิพาทกันมีความขัดแย้งจนถึงขั้นใช้กำลังทหารในการแก้ปัญหาและนำไปสู่ปัญหาหรือวิกฤตการณ์ระหว่างประเทศที่ประเทศต่างๆ ได้รับผลกระทบทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม หรือความมั่นคง จากอดีตที่ผ่านมามนุษยชาติได้ผ่านประสบการณ์สงครามโลกมาแล้วถึงสองครั้งและก่อให้เกิดความสูญเสียอย่างมากมาย การศึกษาถึงพฤติกรรมความขัดแย้ง เพื่อสืบเสาะหาเหตุ และพัฒนาการของความขัดแย้ง เพื่อวิเคราะห์และลดระดับของความขัดแย้งลง จนถึงการทำเนิการที่ประเทศคู่กรณียินยอมที่จะตกลงแก้ปัญหาความขัดแย้งอย่างสันติจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นยิ่ง การศึกษาในหัวข้อนี้จะมุ่งเน้นการศึกษามูลเหตุ แนวทางเพื่อระงับข้อขัดแย้งหรือจัดการกับวิกฤตการณ์ ซึ่งเป็นตัวต้นเหตุของปัญหา

๒. ความมุ่งหมาย

การศึกษาในหัวข้อวิชานี้มีความมุ่งหมายให้นายทหารนักเรียนทราบและเข้าใจในมูลเหตุที่ทำให้เกิดการขัดแย้งระหว่างรัฐ และมาตรการต่างๆ เพื่อการแก้ปัญหาการขัดแย้งระหว่างรัฐ

๓. สาระสังเขปการศึกษา

ศึกษามูลเหตุแห่งความขัดแย้งระหว่างรัฐ และการระงับข้อขัดแย้งในลักษณะต่างๆ ตลอดจนบทบาทขององค์การระหว่างประเทศ มาตรการในการระงับความขัดแย้งและการจัดการกับวิกฤตการณ์ระหว่างประเทศเพื่อสร้างสภาวะแวดล้อมของการอยู่ร่วมกันอย่างสันติวิธี

๔. วิธีการดำเนินการศึกษา

๔.๑ การบรรยายในห้องเรียน ๓ ชั่วโมง

๕. ประเด็นคำถามสำคัญ

๕.๑ มูลเหตุแห่งความขัดแย้งระหว่างรัฐที่สำคัญในปัจจุบันและอนาคตคืออะไร

๕.๒ กรณีความขัดแย้งในปัจจุบันของโลกและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่สำคัญมีอะไรบ้าง อะไรคือมูลเหตุแห่งความขัดแย้ง ประเทศใดที่มีส่วนร่วมในความขัดแย้ง หรือมีบทบาทในการดำเนินความพยายามเพื่อการแก้ไขข้อขัดแย้งอย่างสันติ

๕.๓ บทบาทขององค์การระหว่างประเทศในการระงับความขัดแย้งในปัจจุบัน มีการเปลี่ยนแปลงไปจากอดีตอย่างไรบ้าง

๖. เอกสารประกอบการศึกษา

- ๖.๑ สงครามแห่งศตวรรษที่ ๒๐, ธนู แก้วโอภาส (ขอยืมได้จากคลังตำรา กอง สน.ยศ.ทร.)
- ๖.๒ เอกสารเรื่องสงครามอ่าวเปอร์เซีย (ขอยืมได้จาก กยศ.ฝวก.ยศ.ทร.)
- ๖.๓ เอกสารที่ผู้บรรยายแนะนำ

๗. เอกสารอ่านประกอบเพิ่มเติม

- ๗.๑ สงครามแห่งศตวรรษที่ ๒๐, ธนู แก้วโอภาส (ขอยืมได้จากคลังตำรา กอง สน.ยศ.ทร.)
- ๖.๒ เอกสารเรื่องสงครามอ่าวเปอร์เซีย (ขอยืมได้จาก กยศ.ฝวก.ยศ.ทร.)
- ๖.๓ น.อ.ทิวา ดาราเมือง, น.อ.นิกิตต์ ทิรัชยะยศ และ น.อ.หญิง พิมพ์ใจ ไชยเมืองราช, ความเข้าใจเกี่ยวกับความขัดแย้งระหว่างประเทศ (Understanding International Conflict) (ห้องสมุดยุทธศาสตร์)

หัวข้อวิชา ประเทศในภูมิภาคเอเชีย/เอเชียตะวันออกเฉียงใต้

๑. ความสำคัญ

ระบบสังคมระหว่างประเทศประกอบด้วยสมาชิกที่เป็นรัฐอธิปไตยจำนวนมากและรัฐต่างๆ เหล่านี้ถือกำเนิดในลักษณะที่แตกต่างกันทั้งทางกายภาพและสมรรถภาพต่างก็มีผลประโยชน์และความต้องการที่ไม่เหมือนกัน ตลอดจนความสามารถที่จะบรรลุถึงผลประโยชน์ย่อมไม่เท่ากัน สภาพการณ์ดังกล่าวทำให้รัฐต้องต่อสู้ดิ้นรนแข่งขันทุกวิถีทางทั้งทางเศรษฐกิจ การเมือง การทหาร เพื่อการดำรงอยู่ที่ดีตามที่รัฐต้องการ การรับรู้ถึงบทบาทของประเทศในภูมิภาคเดียวกันจึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญต่อความมั่นคงของประเทศ

๒. ความมุ่งหมาย

การศึกษาในหัวข้อวิชานี้มีความมุ่งหมายให้นายทหารนักเรียนทราบและเข้าใจในสภาพการณ์ของประเทศที่มีบทบาทสำคัญในภูมิภาคเอเชียและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่น จีน ญี่ปุ่น อินเดีย พม่า กัมพูชา เพื่อพิจารณานโยบายและท่าทีของประเทศดังกล่าว รวมทั้งส่วนที่มีความสัมพันธ์กับประเทศไทย

๓. สาระสังเขปการศึกษา

ทำการศึกษถึงการเมือง การปกครอง สภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศที่มีบทบาทสำคัญในภูมิภาคเอเชียและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ นโยบายและบทบาทที่มีต่อความมั่นคงของภูมิภาค โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่มีผลต่อความมั่นคงของประเทศไทย รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในความสัมพันธ์กับประเทศเหล่านี้

๔. วิธีดำเนินการศึกษา

๔.๑ บรรยายในห้องเรียน ๖ ชั่วโมง

๕. ประเด็นคำถามสำคัญเกี่ยวกับเนื้อหาที่ศึกษา

๕.๑ การประกาศวิสัยทัศน์ ๒๐๒๐ (Vision ๒๐๒๐) ของมาเลเซียส่งผลกระทบต่อประเทศในภูมิภาคอย่างไรบ้าง

๕.๒ การร่วมมือในระดับทวิภาคีของประเทศในภูมิภาคจะก่อให้เกิดหรือมีผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระดับพหุภาคีอย่างไร

๕.๓ นโยบาย Look East ของอินเดียจะส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในภูมิภาคอย่างไร

๕.๔ สภาวะความตึงเครียดในคาบสมุทรเกาหลีจะส่งผลกระทบต่อประเทศไทยอย่างไรบ้าง

๖. เอกสารประกอบการศึกษา

๖.๑ แนวคิดและทฤษฎีความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ, โครีน เฟื่องเกษม

๖.๒ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, เอกสารการสอนชุดวิชาการเมืองระหว่างประเทศในเอเชีย

,๒๕๔๒

๗. เอกสารอ่านประกอบเพิ่มเติม

๗.๑ พล.ร.อ.ถนอม เจริญลาภ, เขตแดนทางทะเลระหว่างไทยกับพม่าในทะเลอันดามัน ตอน ปัญหา เกาะหลาม เกาะคั่น และเกาะขี้เหล็ก, นาวีกศาสตร์ ปีที่ ๘๘ เล่มที่ ๔, เมษายน ๒๕๔๙, หน้า ๕๔ - ๖๙.

๗.๒ น.อ.อุษงค์ ประดิษฐ์ธีระ, ปัญหาพื้นที่อ้างสิทธิ์ทับซ้อนทางทะเล ไทย - กัมพูชา, ศูนย์ยุทธศาสตร์ทางเรือ กรมยุทธศึกษาทหารเรือ

๗.๓ น.อ.อุษงค์ ประดิษฐ์ธีระ, ปัญหาเขตแดนทางทะเลของประเทศในภูมิภาคและของไทยกับแนวทางการดำเนินการด้านนโยบาย, ศูนย์ยุทธศาสตร์ทางเรือ กรมยุทธศึกษาทหารเรือ

๗.๔ ดร.ไชยวัฒน์ คำชู, เอกสารประกอบการบรรยายเรื่อง จีน - ญี่ปุ่นกับความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย, ๒๕๔๓.

๗.๕ ดร.ไชยวัฒน์ คำชู, เอกสารประกอบการบรรยายเรื่อง บทบาทของญี่ปุ่นทางการเมืองและความมั่นคงต่อภูมิภาคเอเชียในศตวรรษที่ ๒๑, ๒๕๔๓.

หัวข้อวิชา เสถียรภาพการเมืองไทยและปัญหาความมั่นคงแห่งชาติ

๑. ความสำคัญ

การเมืองภายในประเทศ เป็นปัจจัยสำคัญยิ่งต่อความมั่นคงและการดำรงอยู่ของประเทศ การเข้าใจพัฒนาการทางการเมืองของไทย สถานการณ์ทางการเมืองในปัจจุบัน ตลอดจนสภาพปัญหาต่างๆ ที่เกิดจากปัจจัยทางด้านการเมือง เพื่อให้ทราบถึงปัญหาด้านการเมืองของไทย อันจะเป็นประโยชน์ในการทำความเข้าใจในผลกระทบด้านการเมืองต่อความมั่นคงแห่งชาติจึงเป็นสิ่งสำคัญ

๒. ความมุ่งหมาย

การศึกษาในหัวข้อวิชานี้มีความมุ่งหมายให้นายทหารนักเรียนทราบและเข้าใจในวิวัฒนาการการเมืองไทย สถานการณ์ทางการเมืองภายในประเทศ การเมืองกับความมั่นคงแห่งชาติ ผลกระทบของเสถียรภาพทางการเมืองที่มีต่อสังคมจิตวิทยาและความมั่นคงของประเทศ

๓. สาระสังเขปการศึกษา

ทำการศึกษาถึงสถานการณ์ทางการเมืองภายในประเทศ การเมืองกับความมั่นคงแห่งชาติ ผลกระทบของเสถียรภาพทางการเมืองที่มีต่อความมั่นคงของประเทศ

๔. วิธีดำเนินการศึกษา

๔.๑ บรรยายในห้องเรียน ๓ ชั่วโมง

๕. ประเด็นคำถามสำคัญเกี่ยวกับเนื้อหาที่ศึกษา

๕.๑ พัฒนาการการเมืองการปกครองของไทยตั้งแต่ พ.ศ.๒๔๗๕ จนถึง ปัจจุบัน เป็นเช่นไร

๕.๒ การเมืองไทยต่างจากการเมืองของประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น สหรัฐอเมริกา สหพันธรัฐเยอรมันอย่างไร

๕.๓ สภาวะความตึงเครียดทางการเมืองส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศได้อย่างไร

๕.๔ บทบาทของทหารไทยในอดีตและปัจจุบันมีความเกี่ยวข้องกับการเมืองไทยอย่างไรบ้าง

๕.๖ บทบาททางการเมืองมีผลต่อการกำหนดยุทธศาสตร์กองทัพเรือและการปฏิบัติงานกองกองทัพเรือหรือไม่อย่างไร

๖. เอกสารประกอบการศึกษา

๖.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

<<http://www.ombudsman.go.th/10/documents/law/Constitution2550.pdf>> [เข้าเมื่อ ๑๓ ต.ค.๕๓]

๖.๒ เอกสารการสอนชุดวิชาปัญหาการเมืองไทยปัจจุบัน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (ห้องสมุด สรล.)

๗. เอกสารอ่านประกอบเพิ่มเติม

๗.๑ เอกสารประกอบการบรรยายที่วิทยากรกำหนด